

Kiertotaloustyöryhmän tuottajavastuujaoston ehdotus tuottajavastuujärjestelmää koskeviksi yleisiksi säännöksiksi

1. Jaoston tehtävänanto ja kokoonpano

Kiertotalouslakia valmisteleva työryhmä asetti 24.10.2024 erillisen jaoston valmistelemaan kiertotalouslain tuottajavastuuta koskevia säännöksiä. Työryhmän toimeksiannon mukaan jaoston tehtävänä oli tuottaa työryhmälle ehdotus tuottajavastuuta koskevaksi lainsäädännöksi, joka selkeyttää tuottajavastuusääntelyn systematiikkaa ja sisältää vähintään välttämättömät sisällölliset muutokset sääntelyyn. Jaoston työssä tuli kiinnittää erityistä huomiota parhaillaan kansallisessa täytäntöönpanossa ja lähivuosina ennakoitavissa oleviin EU-sääntelyn muutoksiin ja vapaamatkustuksen vähentämiskeinoihin.

Jaostoon on jäseninä kuulunut tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK ja tämän jäsenistään nimeämä tuottajayhteisö jokaisesta tuoteryhmästä sekä TYNKin ulkopuolisista tuottajayhteisöistä Suomen SUP-tuottajayhteisö¹ ja Elker Oy (joka on kolmen tuottajayhteisön SELT ry:n, ICT-tuottajaosuuskunnan ja FLIP ry:n palveluyhtiö). Lisäksi jaostoon on kuulunut palveluyhtiö RINKI Oy, Kaupan liitto ry, Elintarviketeollisuuden liitto ry, Suomen Tekstiili ja Muoti ry, uudelleenkäyttäjiä edustava RENET-verkosto, Suomen kiertovoima KIVO sekä tuottajavastuun valvontaviranomainen Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Jaoston pysyvinä asiantuntijajäseniä olivat Johanna Routio, Sirje Stén, Eini Lemmelä ja Kati Suomalainen sekä seurantajäsen Ari Kangas ympäristöministeriöstä. Jaoston puheenjohtajana toimi Tarja-Riitta Blauberg ympäristöministeriöstä, sihteereinä Jussi Kauppila ympäristöministeriöstä sekä Mika Heinenon Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Jaosto kokoontui 10 kertaa, mukaan lukien 30.9.2025 järjestetty työpaja, jossa käsiteltiin vapaamatkustamisen ongelmaa ja etsittiin siihen ratkaisuja. Kokouksissaan jaosto kuuli ulkopuolisina asiantuntijoina Tuulia Innalaa Suomen kuntaliitosta, Petrus Kauttoa Suomen ympäristökeskuksesta, Antti Jukkaa Itä-Suomen yliopistosta, Janne Marttista harmaan talouden selvitysyksiköstä, Olli-Pekka Penttilää Tullista, Simo Hiilamoa Kaupan liitosta, Hanna Kallio-Kokkoa Suomen Romukauppiaiden liitosta ja Ilkka Koposta Suomen Autopurkamoliitosta. Suomen Romukauppiaiden liitto ja Suomen Autopurkamoliitto jättivät jaostolle vaihtoehtoisen ehdotuksensa eräistä jaoston ehdotukseen sisältyvistä säännöksistä.

2. Jaoston ehdotuksen pääsisältö

Jaoston ehdotus sisältää tuottajavastuujärjestelmien toimintaa koskevan yleisen sääntelyn jaettuna kolmeen lukuun: 1 lukuun on sijoitettu tuottajavastuuta ja sen soveltamista koskevat perussäännökset, 2 lukuun tuottajayhteisöä ja sen toimintaa koskevat säännökset ja 3 lukuun

¹ SUP-tuottajayhteisö on nyttemmin TYNKin jäsen.

käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottoa ja käsittelyä koskeva sääntely. Mainituissa kolmessa luvussa oleva sääntely sijoittuu kiertotalouslain tuottajavastuujärjestelmiä koskevaan osaan ja säännöksiä sovelletaan kaikkiin tuottajavastuuseen sisältyviin tuoteryhmiin ja niiden tuottajiin, ellei erikseen muuta mainita.

Koska jaoston työ on keskittynyt tuottajavastuujärjestelmän toiminnan kannalta yleisiin säännöksiin, ehdotus ei kata edes laintasoista tuoteryhmäkohtaista erityissääntelyä. Ehdotettujen kolmen yleisluvun lisäksi kiertotalouslain tuottajavastuujärjestelmiä koskeva osa tulisi sisältämään erilliset luvut juomapakkausten palautusjärjestelmästä, uudelleenkäyttöjärjestelmistä, kuntien ja tuottajien yhteistoiminnasta pakkausjätehuollossa sekä eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajien vastuusta kunnan jätehuolto- ja siivoustoimien kustannuksista. Edellisten lisäksi on mahdollista, että yhdyskuntajätevesidirektiiviin (3013/2024/EU) sisältyvä tuottajien vastuu tiettyjen mikroepäpuhtauksien poistamisen ja seurannan kustannuksista pannaan kansallisesti täytäntöön kiertotalouslain tuottajavastuuta koskevassa osassa.

Tuottajarekisteriin hyväksymistä koskeva sääntely sisällytetään kiertotalouslain hyväksymismenettelyjä koskevaan osaan. Samoin tuottajavastuun valvontaviranomaisia, valvontakeinoja ja seuraamuksia koskeva sääntely sijoitetaan lain asianomaisiin yleisiin osiin.

3. Keskeiset muutosehdotukset

Jaoston ehdotus sisältää teknisten ja vähäisten sisältömuutosten lisäksi eräitä olennaisia muutoksia tuottajavastuusääntelyyn.

Tuottajavastuuta laajennettaisiin jätehuollosta tuotteiden uudelleenkäytön edistämiseen – siltä osin, kun laissa erikseen säädetään. Tuottajilla on jo voimassa olevassa jätelaissa tuotteiden uudelleenkäytön edistämiseen liittyviä velvollisuuksia, mutta nyt uudelleenkäytön edistäminen on sisällytetty tuottajan perusvastuuta koskevaa säännökseen.

Tuottaja voisi jatkossa hoitaa tuottajavastuunsa vain liittymällä tuottajayhteisöön tai perustamalla tuottajayhteisön. Yksittäisenä tuottajana rekisteröitymisen mahdollisuus poistuisi. Perusteena muutokselle on tuottajan velvollisuuksien laajuus. Kaikkien velvollisuuksien lainmukainen hoitaminen ilman tuottajayhteisöä on käytännössä mahdotonta. Poistamalla yksittäiseltä tuottajalta mahdollisuus rekisteröityä myös selkeytetään sääntelyä.²

Tuottajan rekisteröitymisen varmistamiseen liittyvä sääntely tarkentuisi voimassa olevaan jätelain 55 §:ään verrattuna. Ehdotuksen mukaan jakelijan ja muun yrityksen olisi varmistettava hankittavan tuotteen tuottajan rekisteröityminen ja hankittavan palvelun osalta sen tuottajan sitoumus varmistaa, että palvelussa käytettävien tuotteiden tuottaja on merkitty

² Tältä osin ehdotus näyttäisi olevan ristiriidassa SER-direktiivin 12 artiklan 2 alakohdan kanssa, jonka mukaan tuottaja voi valita, hoitaako se tuottajavastuunsa muista erillään vai liittymällä tuottajayhteisöön. Tarvittaessa valvontaviranomainen voinee sivuuttaa kansallisen lain ja soveltaa suoraan direktiiviä, jos yksittäinen tuottaja kykenee uskottavasti esittämään kykenevänsä toteuttamaan kaikki tuottajavastuuseen sisältyvät velvollisuudet. EU:n SER-lainsäädäntöä ollaan muuttamassa, ja on mahdollista, että yksittäisen tuottajan rekisteröitymismahdollisuus poistuu.

tuottajarekisteriin. Vastaava varmistamisvelvollisuus olisi julkisella hankintayksiköllä sellaisen hankintojen yhteydessä, jotka ylittävät julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 25 §:ssä tarkoitetun kansallisen kynnysarvon.

Voimassa olevassa jätelaissa on tuottajien ensisijaista jätehuollon järjestämisoikeutta koskeva pykälä (47 §), joka määrittää tuottajien suhdetta muihin toimijoihin ja etenkin käytöstä poistettujen tuotteiden hallintaa ja omistajuutta. Pykälä ei perustu EU-sääntelyyn. Jaosto ehdottaa, että tuottajan ensisijaista oikeutta järjestää käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto vahvistettaisiin. Ehdotuksen mukaan muut toimijat saisivat perustaa keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita vain yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Tästä poiketen yhteisötalouden toimijalla olisi tuottajayhteisöön nähden rinnakkainen oikeus 1 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen tekstiilien, jalkineiden ja asusteiden jätehuollon järjestämiseen. Muu kuin tuottaja voisi edelleen järjestää tuotteiden uudelleenkäyttöön liittyviä palveluita, mutta ei enää uudelleenkäytön valmisteluun liittyviä palveluita muutoin kuin yhteistyössä tuottajan kanssa. Kunnan oikeus täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottoa osana järjestämäänsä jätehuoltoa lakkaisi ja kunnan olisi muiden toimijoiden tapaan erikseen sovittava yhteistyöstä tuottajayhteisön kanssa.

Tuottajien ensisijaisen oikeuden vahvistamisen vastapainoksi jaoston ehdotus sisältää uutta, tuottajayhteisön toimintaa koskevaa sääntelyä. Kiertotalouslaissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin tuottajayhteisön jätehuoltopalvelujen hankintatavasta. Tuottajayhteisöllä olisi lisäksi velvollisuus järjestää vuosittain yhteistyöryhmä, johon kutsuttaisiin myös muut toimijat kehittämään tuottajavastuun toteuttamiseen liittyviä käytäntöjä, erityisesti uudelleenkäytön ja uudelleenkäytön valmistelun edistämiseksi. Tuottajayhteisön omavalvontaa koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin ja tuottajayhteisön velvollisuutta julkaista tietoja verkkosivuillaan laajennettaisiin.

Pakkausten tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän olisi jatkossa osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen rahamäärä, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltään perimistä maksuista (tuottajayhteisö) tai jätehuoltokustannuksista (palautusjärjestelmät).³ Velvollisuus ei koskisi uudelleenkäytettävien pakkausten tuottajia. Mainittujen toimien rahoittamiseen osoitettava vähimmäismäärästä säädettäisiin asetuksella.

Käsiteltyjen tuottajavastuuta koskevien säännösten lisäksi jaosto ehdottaa, että tuottajavastuu lisätään harmaan talouden selvitysyksikköä koskevan lain (1207/2010) 6 §:ään. Tällöin harmaan talouden selvitysyksikkö voisi Lupa- ja valvontaviranomaisen pyynnöstä laatia velvoitteidenhoitoselvityksen Suomessa toimivista tuottajista. Velvoitteidenhoitoselvitys auttaisi Lupa- ja valvontavirastoa kohdentamaan vapaamatkustukseen liittyvää valvontaa.

³ Velvollisuus perustuu EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetukseen, joka edellyttää, että näiden järjestelmien määrärahoista osoitetaan vähimmäisosuus jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen.

Jaoston järjestämässä vapaamatkustustyöpajassa tunnistettiin lisäksi toimia, jotka tulisi tehdä EU:n tasolla ja joihin Suomen tulisi pyrkiä vaikuttamaan EU:n säädösvalmistelussa. Vapaamatkustustyöpajassa nähtiin mm. tarpeelliseksi lisätä verkkoalustan tarjoajan vastuuta sen kautta myytävien tuotteiden ja niiden tuottajien saamiseksi tuottajavastuun piiriin. Lainsäädäntömuutosten lisäksi nähtiin tarve kehittää jäsenvaltioiden tuottajavastuuviranomaisten yhteistyötä etämyynnin valvonnassa, esimerkiksi luomalla viranomaisten yhteydenpitokanava ja toimintamallit virka-apupyyntöjen käsittelyyn. Lisäksi tulisi perustaa EU:n laajuinen tuottajavastuun tietosivusto, josta olisi linkit keskeisiin kansallisiin rekistereihin.

4. Eriävät näkemykset

Osalla sääntelyyn ehdotetuista muutoksista on jaoston jäsenten keskuudessa laaja kannatus (4-5 §, 25 §), mutta osa ehdotuksista on kiistanalaisia. Jaoston jäsenistä RENET:llä sekä ulkopuolisina asiantuntijoina kuulluilla Suomen Romukauppiaiden liitolla ja Suomen Autopurkamoliitolla on olennaisesti erilainen näkemys tuottajavastuusta ja sen toteuttamisesta kuin tuottajien edustajilla. Muut kuin tuottajien edustajat katsovat tuottajan ensisijaisen oikeuden vahvistamisen hankaloittavan tuotteiden uudelleenkäyttöä ja sen valmistelua. Tuottajien ja muiden toimijoiden erilaiset näkemykset tiivistyvät erityisesti arvoltaan positiivisten jätteiden hallintaan.

Kiistanalaisin säännös on nykyistä jätelain 47 §:ää vastaava 23 §, joka koskee tuottajan ensisijaista oikeutta järjestää tuottajavastuun piiriin kuuluvan käytöstä poistetun tuotteen jätahuolto. Tuottajat ja tuottajayhteisöt kannattavat mahdollisimman laajaa ensisijaista oikeutta tuottajayhteisöille, muut toimijat suhtautuvat siihen kriittisesti. Suomen Romukauppiaiden liitto ja Suomen Autopurkamoliitto ehdottavat muille toimijoille tuottajien kanssa rinnakkaista oikeutta kerätä ja käsitellä käytöstä poistettuja tuotteita, yhdistettynä velvollisuuteen raportoida toiminnasta valvontaviranomaiselle samoin kuin tuottajayhteisöt.

Tuottajien edustajat suhtautuvat kriittisesti tuottajayhteisöjen velvollisuuksia ja hallinnollista taakkaa lisäävään sääntelyyn, varsinkin jos se on lisäistä EU-sääntelyyn verrattuna. Tuottajien edustajat vastustavat erityisesti yhteistyöryhmän järjestämistä koskevan velvollisuuden (22 §) siirtämistä valvovalta viranomaiselta tuottajayhteisölle. Samoin tuottajien edustajat vastustavat sähkö- ja elektroniikkaromua koskevaa, palautuspalkkiota koskevaa perussäännöstä, vaikka säännös ei vielä sellaisenaan luo velvollisuutta maksaa palautuspalkkiota. Tuottajien edustajat suhtautuivat myös erittäin kriittisesti 16 §:ssä ehdotettuun, tuottajayhteisön palveluhankintaa koskevaan sääntelyyn, koska siihen sisältyvä lähtökohtainen jätahuoltopalvelujen kilpailuttamisvelvollisuus lisäisi merkittävästi tuottajien sääntelytaakkaa nostaessaan jätahuoltopalvelujen hankinnan kustannuksia.

Tarja-Riitta Blauberg

Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Jaoston puheenjohtaja

Jussi Kauppila

Lainsäädäntöneuvos, ympäristöministeriö

Jaoston sihteeri

Mika Heinonen

Ryhmäpäällikkö, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Jaoston sihteeri

Liitteenä

- jaoston pykäläehdotukset (liite I)
- pykäläkohtaiset perustelut (liite II)

Liite I

Ehdotus kiertotalouslain IV osan sääntelyksi: pykälät

Sisällys

Liite I	6
Ehdotus kiertotalouslain IV osan sääntelyksi: pykälät	6
IV OSA	8
TUOTTAJAVASTUUJÄRJESTELMÄT	8
1 Luku: Tuottajavastuu ja sen soveltaminen	8
1 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat (JL 48 §)	8
2 § Tuottajan vastuu (JL 46 §, 3 mom.)	9
3 § Poikkeukset tuottajan kustannusvastuusta (JL 53 §)	9
4 § Tuottajan velvollisuus liittyä tuottajayhteisöön (62 § 1 mom.)	10
5 § Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen (JL 55 §)	10
6 § Suomeen sijoittautuneen toimijan valtuutettu edustaja toisessa valtiossa (JL 66 a § 1 mom.)	10
7 § Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomessa (JL 66 a § 2 mom.)	11
8 § Suomessa valtuutettuna edustajana toimiminen (JL 66 b §)	11
2 Luku: Tuottajayhteisöt ja niiden toiminta	12
9 § Tuottajayhteisö (JL 62 § 1 mom. 2-3 virke ja 3 mom.; 63 § 1 mom.)	12
10 § Tuottajayhteisöstä yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot (63 + 66 §)	12
11 § Toimintasuunnitelma (JL 64 §)	13
12 § Tuottajayhteisön taloudellisen toimintakyvyn osoittaminen (JL 64 §)	13
13 § Eräiltä tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus (JL 61 § 1-2 mom.)	13
14 § Vakuuden realisointi (JL 61 § 3-4 mom.)	13
15 § Tuottajien maksusuodet ja niiden mukauttaminen (JL 63 a §)	14
16 § Jätehuoltopalvelujen hankinta (JL 66 §)	14
17 § Tuottajayhteisöjen välinen yhteistyö (JL 65 §)	14
18 § Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus (JL 54 §)	15
19 § Tuottajayhteisön omavalvontasuunnitelma (JL 53 a §)	15
20 § Omavalvonnan raportointi ja korjaaminen (JL 53 a §)	16
21 § Omavalvonnan ulkopuolinen tarkastus (JL 53 a §)	16
22 § Tuottajavastuun yhteistyöryhmät (JL 66 c §)	16
3 luku: Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja käsittely	17
23 § Tuottajayhteisön ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto (JL 47 §)	17
24 § Käytöstä poistettujen tuotteiden keräys ja kuljetus (JL 49 §)	17

25 § Tuotteen palauttaminen	17
26 § Palkkio käytöstä poistetun sähkö- ja elektroniikkalaitteen palauttamisesta tuottajavastuujärjestelmään	18
27 § Tuottajayhteisön tiedotus- ja neuvontavelvollisuus (JL 51 §)	18
28 § Tuottajayhteisön toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn vähentämiseksi (JL 52 §)	18
29 § Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus (JL 56 + 52 § osin)	19
30 § Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus	19
4 luku: Juomapakkausten palautusjärjestelmä	20
5 luku: Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätehuollossa	20
6 luku: Eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajien vastuu jätehuolto- ja siivoustoimien kustannuksista	20
[7 luku: Uudelleenkäyttöjärjestelmät PPWR]	20
[8 luku: Lääkkeiden ja kosmetiikkatuotteiden tuottajan kustannusvastuu]	20

IV OSA

TUOTTAJAVASTUUIJÄRJESTELMÄT

Hakasuluissa ehdotukset, joista on epävarmuutta tai jotka ovat vaihtoehtoisia muotoiluja.

Vastaava tai osin vastaava jätelain säännös suluissa pykäläotsikon perässä.

1 Luku: Tuottajavastuu ja sen soveltaminen

1 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat (JL 48 §)

Tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti ensimmäistä kertaa Suomen markkinoille saattavia Suomeen sijoittautuneita tuottajia tai etäsopimuksella suoraan käyttäjille myyviä tai vuokraavia muualle kuin Suomeen sijoittautuneita tuottajia:

- 1) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaat, joiden tuottajana pidetään tällaisen renkaan valmistajaa, maahantuojaa⁴, etämyyjää tai pinnoittajaa taikka renkailla varustetun ajoneuvon tai laitteen maahantuojaa;
- 2) henkilöautot, pakettiautot ja niihin rinnastettavat muut ajoneuvot, joiden tuottajana pidetään tällaisen ajoneuvon valmistajaa, maahantuojaa tai etämyyjää taikka sitä, joka toimittaa maahan ajoneuvoja kotimaisen käyttäjän nimissä;
- 3) sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden tuottajana pidetään laitteen valmistajaa, maahantuojaa tai etämyyjää taikka sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla nimellään tai tavaramerkillään;
- 4) paristot ja akut, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin, ajoneuvoihin tai muihin tuotteisiin sisältyvät paristot ja akut, joiden tuottaja on Euroopan unionin akkuasetuksen (EU) 2023/1542 (jäljempänä *akkuasetus*) 3 artiklan 1 kohdan 47 alakohdassa tai 56 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tuottaja;
- 5) sanomalehdet, aikakauslehdet, toimistopaperit ja muut niihin rinnastettavat paperituotteet, joiden tuottajana pidetään paperituotteiden valmistukseen käytettävän paperin valmistajaa, etämyyjää tai maahantuojaa taikka paperituotteen maahantuojaa tai etämyyjää;
- 6) pakkaukset, joiden tuottaja on määritelty Euroopan unionin pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen (EU) 2025/40 (jäljempänä *pakkausasetus*) 3 artiklassa;
- 7) muovia sisältävät kalastusvälineet, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa, maahantuojaa tai etämyyjää;
- 8) tekstiilit, jalkineet ja asusteet, joiden tuottajana pidetään tällaisen tuotteen valmistajaa, maahantuojaa tai etämyyjää; poikkeuksena räätälit jne.
- 9) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat loppukäyttäjille tyhjinä myytävät juomamukit ja niiden korkit ja kannet, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa, maahantuojaa tai etämyyjää;

⁴ Lisäys lain määritelmiin: *maahantuojoilla* Suomeen sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta tuotavan tuotteen Suomen markkinoille.

10) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitetut kosteuspyyhkeet, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa, maahantuoja tai etämyyjää;

11) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat kuluttajakäyttöön tarkoitetut ilmapallot, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa, maahantuoja tai etämyyjää;

12) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat suodattimelliset tupakkatuotteet ja tupakan suodattimet, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa tai maahantuoja;

13) nikotiinipussit, joiden tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa tai maahantuoja.

Tuottajavastuu ei koske paalirehupakkausten tuottajia, jos käytöstä poistetut paalirehupakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä 1 momentissa tarkoitetut tuotteet ja keitä mainitussa momentissa tarkoitetut tuottajat ovat. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös antaa tarkempia säännöksiä tuottajavastuuta koskevien säännösten soveltamisesta, jos tuotteet hankitaan toisesta maasta tai viedään maasta sähköisellä tai muulla etäkaupalla.

2 § Tuottajan vastuu (JL 46 §, 3 mom.)

Tuottajan on järjestettävä markkinoille saataville asettamiensa 1 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden jätehuolto sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädetä. Tuottajan velvollisuus koskee käytöstä poistettuja tuotteita, jotka luovutetaan 24 tai 29 §:ssä tarkoitettuun vastaanottopaikkaan tai kuljetukseen. Lisäksi tuottaja vastaa tuotteiden uudelleenkäytön edistämismistä siten kuin muualla tässä laissa erikseen säädetään.

Tuottajan 1 momentin mukainen velvollisuus koskee tuottajan Suomen markkinoille saattamia tuotteita sekä tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta.

Tuottajan vastuusta akkujen ja paristojen jätehuollon kustannuksista säädetään lisäksi akkuasetuksen 56 artiklan 4 ja 5 kohdassa. Pakkausten ja pakattujen tuotteiden tuottajan kustannusvastuusta säädetään lisäksi pakkausasetuksen 45 artiklassa. Poiketen siitä mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, 1 §:n 1 momentin 10-13 kohdissa tarkoitettujen tuottajien vastuusta säädetään x §:ssä.

3 § Poikkeukset tuottajan kustannusvastuusta (JL 53 §)

Poiketen siitä mitä 2 §:ssä säädetään, tuottaja ei vastaa:

1) ennen 14 päivää elokuuta 2005 markkinoille saatettujen liitteessä 2 tarkoitettuihin laiteluokkiin kuuluvien muiden kuin kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jätehuoltokustannuksista, ellei laitetta korvata uudella vastaavalla tai saman käyttötarkoituksen omaavalla laitteella;

2) ennen 13 päivää elokuuta 2012 markkinoille saatettujen aurinkosähköpaneelien jätehuoltokustannuksista; eikä

3) ennen 15 päivää elokuuta 2018 markkinoille saatettujen liitteessä 3 tarkoitettuihin laiteluokkiin kuuluvien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jätehuoltokustannuksista edellyttäen, että mainitut laitteet eivät sisälly liitteessä 2 tarkoitettuihin laiteluokkiin;

4) ennen x.xx.2025 markkinoille saatettujen tekstiilien, tekstiilituotteiden ja jalkineiden jätehuoltokustannuksista;

5) ennen 1 päivää tammikuuta 2023 markkinoille saatettujen ammattikäyttöön tarkoitettujen kalastus- ja vesiviljelyvälineiden jätehuoltokustannuksista.

Tuottajan on kuitenkin otettava vastaanottopaikoissaan vastaan kaikki 1 momentissa tarkoitetut toimialaansa kuuluvat tuotteet. Tällöin tuottaja voi periä käytöstä poistettavan tuotteen viimeiseltä haltijalta toteutuvia jätehuoltokustannuksia vastaavan maksun, ottaen huomioon uudelleenkäytettävien tuotteiden ja osien sekä kierrätysmateriaalien myynnistä saatavat tulot.

Tuottaja ja muun kuin kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteen haltija voivat sopia jätehuollon kustannusten jakamisesta riippumatta laitteen markkinoille saattamisen ajankohdasta.

4 § Tuottajan velvollisuus liittyä tuottajayhteisöön (62 § 1 mom.)

Tuottajan on tässä laissa säädettyjen velvollisuuksiensa täyttämiseksi liityttävä x §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin hyväksyttyyn tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa. Juomapakkausten tuottaja voi huolehtia velvollisuuksistaan myös liittymällä x §:ssä tarkoitettuun juomapakkausten palautusjärjestelmään [ja uudelleenkäytettävän tuotteen tuottaja liittymällä x §:ssä tarkoitettuun uudelleenkäyttöjärjestelmään.]⁵

5 § Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen (JL 55 §)

Toimittaessaan tuotteen jakelijalle tuottajan on samalla ilmoitettava merkitsemisestään x §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin.

Jakelijan ja muun yrityksen, joka hankkii käyttöönsä 1 §:ssä tarkoitettuja tuotteita tai asettaa niitä saataville markkinoille olematta itse tuottaja, on varmistettava, että:

- 1) hankittavan tuotteen tuottaja on merkitty tuottajarekisteriin, ja
- 2) hankittavan palvelun tuottaja sitoutuu varmistamaan, että palvelussa käytettävien tuotteiden tuottaja on merkitty tuottajarekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu velvollisuus koskee myös julkista hankintayksikköä, jos hankinta ylittää julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 25 §:ssä tarkoitetun kansallisen kynnyksarvon.

Akkujen ja paristojen jakelijoiden velvollisuudesta varmistaa tuottajan rekisteröityminen säädetään akkuasetuksen 42 artiklan 2 kohdassa ja verkkoalustan tarjoajien vastaavista velvollisuuksista akkuasetuksen 62 artiklan 6 kohdassa. Pakkausten tuottajan, jakelijan, jakelupalvelun tarjoajan sekä verkkoalustan tarjoajan velvollisuuksista liittyen rekisteröitymiseen ja sen varmistamiseen säädetään pakkausasetuksen 19 ja 45 artiklassa.

6 § Suomeen sijoittautuneen toimijan valtuutettu edustaja toisessa valtiossa (JL 66 a § 1 mom.)

Suomeen sijoittautuneen toimijan, joka myy etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen valtioon tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita, on vastattava tuottajavastuuvälvoitteidensa täyttämisestä kyseisessä valtiossa. Seuraavia 1 §:ssä tarkoitettuja tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon myyvän toimijan on tuottajavastuuvälvoitteidensa täyttämiseksi nimettävä kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautunut valtuutettu edustaja:

- 1) sähkö- ja elektroniikkalaitteet;

⁵ Tämä pykälän osalta mahdollisesti harkittava siirtymäsääntelyä, jos ennen lain voimaantuloa tuottajarekisteriin hyväksytään yksittäisiä tuottajia.

- 2) pakkaukset;
- 3) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat tyhjinä loppukäyttäjille myytävät juomamukit ja niiden korkit ja kannet;
- 4) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitettut kosteuspyyhkeet;
- 5) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat kuluttajakäyttöön tarkoitetut ilmapallot;
- 6) kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat tupakansuodattimet;
- 7) muovia sisältävät kalastusvälineet;
- 8) akut ja paristot;
- 9) tekstiilit, jalkineet ja asusteet.

7 § Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomessa (JL 66 a § 2 mom.)

Toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittautuneen tuottajan, joka myy 6 §:ssä tarkoitettuja tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille Suomeen, on tuottajayhteisöön liittymisen sijasta, täyttääkseen tuottajavastuovelvoitteensa Suomessa, nimettävä Suomeen sijoittautunut valtuutettu edustaja.

Toiseen valtioon sijoittautunut tuottajaa vastaava toimija, joka toimittaa Suomen markkinoille tuotteita muulla kuin etäkaupalla, voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan Suomeen sijoittautuneen tuottajan sijasta tämän velvoitteista taikka vastaavassa tarkoituksessa tehdä sopimuksen hyväksytyn tuottajayhteisön kanssa. Tuottajaa vastaavan toimijan on tiedotettava velvoitteiden hoitamisesta tai niiden hoitamisen muuttumisesta tai peruuttamisesta tuottajille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuovelvoitteista mainittujen tuotteiden osalta. Akkujen ja paristojen tuottajan ja muun toimijan velvollisuudesta nimetä laajennetusta tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja säädetään akkuasetuksen 56 artiklan 3 kohdassa.

Verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan alustallaan toimivan etämyyjän tuottajavastuovelvoitteista Suomessa tai vastaavassa tarkoituksessa tehdä sopimuksen hyväksytyn tuottajayhteisön kanssa. Verkkokaupan alustan ylläpitäjällä on oltava tähän kirjallinen valtuutus alustallaan toimivalta etämyyjältä.

8 § Suomessa valtuutettuna edustajana toimiminen (JL 66 b §)

Suomessa toimiva valtuutettu edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella. Valtuutetuksi edustajaksi nimetyn on tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta tuottajayhteisöille. Tuottajayhteisö voi toimia valtuutettuna edustajana.

Valtuutettu edustaja vastaa itsenäisesti kaikista tuottajan velvollisuuksista. Mitä tässä laissa säädetään tuottajasta, koskee myös valtuutettua edustajaa. Valtuutetun edustajan nimeäminen ei vapauta tuottajaa velvollisuuksistaan. Akkujen ja paristojen valtuutetun edustajan velvollisuuksista säädetään lisäksi akkuasetuksen 55 artiklan 7 ja 12 kohdassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtuutetun edustajan nimeämistä koskevasta menettelystä.

2 Luku: Tuottajayhteisöt ja niiden toiminta

9 § Tuottajayhteisö (JL 62 § 1 mom. 2-3 virke ja 3 mom.; 63 § 1 mom.)

Tuottajayhteisön on oltava voittoa tavoittelematon yhteisö, jonka tarkoituksena on hoitaa siihen liittyneiden tuottajien tuottajavastuuvollisuudet. Tuottajayhteisöön ei saa omistajana, osakkaana tai jäsenenä kuulua muita kuin tuottajia tai tuottajista koostuvia yhteisöjä. Pakkausten tuottajayhteisön toimialan on katettava kaikki pakkausmateriaalit ja 1 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetut tyhjinä myytävät juomamukit.

Tuottajayhteisön on otettava huolehdittavakseen uuden tuottajan velvollisuudet tämän pyynnöstä, jos tuottajan toiminta kuuluu tuottajayhteisön toimialaan. Uuteen tuottajaan on sovellettava tasapuolisia ja yhdenvertaisia ehtoja verrattuna tuottajayhteisön muihin tuottajiin sovellettaviin ehtoihin.

Tuottajayhteisössä velvollisuudet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajan kirjainpitoa ja tiedonantoa koskevat velvollisuudet on osoitettava kevennettyinä sellaiselle tuottajalle, joka saattaa markkinoille vähäisiä määriä tuotteita, jos velvollisuudet muutoin olisivat tuottajalle kohtuuttomat. Akkujen ja paristojen tuottajayhteisöjen toimintaa koskevista velvollisuuksista säädetään akkuasetuksen 57 artiklan 2–5 kohdassa.

10 § Tuottajayhteisöstä yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot (63 + 66 §)

Tuottajayhteisön on julkaistava omalla verkkosivullaan seuraavat ajantasaiset tiedot:

- 1) luettelo omistajistaan, jäsenistään tai osakkaistaan sekä tuottajista, jotka ovat siirtäneet sille tuottajavastuunsa siten, että luetteloon on merkitty yhteisön nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tiedot jäsenen markkinoille saattamista tuotteista;
- 2) tuottajayhteisön liittymis- ja vuosimaksut sekä kierrätysmaksut kappale- tai tonniperusteisesti ja tiedot maksujen mukauttamisesta;
- 3) 16 §:ssä tarkoitetut tuottajayhteisön palvelunhankinnoissa noudatettavat yleiset periaatteet ja menettelyt;
- 4) kaikki tuottajayhteisön järjestämät vastaanottopisteet ja tuottajayhteisön kanssa yhteistyössä toimivat keräys- ja uudelleenkäyttötoimijat sekä jakelijoiden vastaanottopisteet;
- 5) tieto siitä, miten tuottajayhteisö mahdollistaa tuottajan rekisteröitymisen eri tuoteryhmien osalta yhden toimijan kautta;
- 6) vuosittainen yhteenveto tuottajayhteisön jäsenten markkinoille saattamien tuotteiden määrästä, erilliskeräystä ja hyödyntämistä sekä uudelleenkäyttöä koskevien tuottajayhteisön velvollisuuksien täyttymisestä;
- 7) yhteisön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus;
- 8) luettelo 16 §:ssä tarkoitetuista tuottajayhteisön palvelunhankinnoista, mukaan lukien kutakin hankintaa koskien kilpailutuksen toteuttamistapa, sopimuskauden kesto ja muut keskeiset ehdot, tarjouskilpailuun osallistuneiden tarjoajien lukumäärä ja tarjouksen valintaperusteet;
- 9) 21 §:ssä tarkoitettu omavalvonnan ulkopuolisesta tarkastuksesta laaditun raportin tiivistelmä;
- 10) [lista täydentyy tarvittaessa tulevien EU-säädösten edellyttämällä tiedoilla].

Akkujen ja paristojen tuottajayhteisöjen yleisessä tietoverkossa julkaistavista tiedoista säädetään lisäksi akkuasetuksen 57 artiklan 5 kohdassa.

11 § Toimintasuunnitelma (JL 64 §)

Tuottajayhteisön on laadittava vuosittain toimintasuunnitelma uudelleenkäytön, uudelleenkäytön valmistelun ja jätehuollon järjestämisestä ja toimitettava se Lupa- ja valvontavirastolle. Toimintasuunnitelmaan on sisällytettävä 22 §:ssä tarkoitettu yhteistyö muiden toimijoiden kanssa ja suunnitelma on uudelleenkäytön ja uudelleenkäytön valmistelun osalta valmistettava yhteistyössä uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavien toimijoiden kanssa. Toimintasuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja jos toiminta muuttuu olennaisesti, uusi suunnitelma on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimintasuunnitelmasta sekä sen toimittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle.

12 § Tuottajayhteisön taloudellisen toimintakyvyn osoittaminen (JL 64 §)

Tuottajayhteisön, joka on velvollinen asettamaan 13 §:n mukaisen vakuuden, on osoitettava kykenevänsä vastaamaan sille siirretyistä tuottajavastuovelvoitteista jatkuvasti vähintään kolmen kuukauden ajan. Muun tuottajayhteisön on osoitettava kykenevänsä vastaamaan sille siirretyistä tuottajavastuovelvoitteista jatkuvasti vähintään kuuden kuukauden ajan.

Tuottajayhteisön on vuosittain esitettävä Lupa- ja valvontavirastolle selvitys 1 momentissa tarkoitetuista taloudellisista järjestelyistä, viimeksi päättyneen tilikauden vahvistettu tilinpäätös ja alkaneen tilikauden talousarvio tai muu luotettava selvitys taloudellisesta tilanteestaan. Akkujen ja paristojen tuottajayhteisön on sisällytettävä selvitykseen viimeksi päättyneen tilikauden vahvistettu tilinpäätös ja alkaneen tilikauden talousarvio.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riittävien taloudellisten järjestelyjen osoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten toimittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle.

13 § Eräiltä tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus (JL 61 § 1-2 mom.)

Akkujen ja paristojen sekä pakkausten tuottajayhteisön on asetettava Lupa- ja valvontaviraston eduksi vakuus, jolla katetaan tuottajayhteisön vastuulle kuuluvien tuotteiden vastaanotosta, kuljetuksesta, muusta jätehuoltotoimista aiheutuvat kustannukset. Vakuus ei koske juomapakkausten palautusjärjestelmää eikä uudelleenkäyttöjärjestelmää. Vakuuden on oltava riittävä kattamaan tuottajayhteisön toteuttamista jätehuoltotoimista kolmen kuukauden aikana aiheutuvat keskimääräiset kustannukset.

Vakuutta määrättäessä otetaan huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Vakuuden on oltava vähintään 10 000 euroa ja enintään 6 000 000 euroa. Hyväksyttäviä vakuuksia ovat takaus, vakuutus ja pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Edellytyksenä on lisäksi, että Lupa- ja valvontavirasto saa vakuuden käyttöönsä pyyntönsä nojalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

14 § Vakuuden realisointi (JL 61 § 3-4 mom.)

Lupa- ja valvontavirastolla on oikeus saada 13 §:n mukainen vakuus käyttöönsä, jos tuottajayhteisö on todettu maksukyvyttömäksi tai kun tämä on kehotuksesta huolimatta laiminlyönyt jätehuollon järjestämisen. Ennen vakuuden realisointia valvontaviranomaisen on määrättävä [x §:n hallintopakko] §:n mukaisesti toiminnanharjoittaja täyttämään velvollisuutensa ja asetettava määräyksen tehosteeksi teettämisuhka.

Vakuus voidaan käyttää laiminlyötyjen ja teetettäväksi tulevien toimien kustannusten kattamiseksi. Lupa- ja valvontavirasto voi jakaa vakuuden perusteella saamansa määrän markkinaosuuden mukaisessa suhteessa tuottajayhteisöille 13 §:n mukaisten toimien toteuttamiseksi tai suorittaa vakuuden avulla laiminlyödyt toimet itse.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden käyttöön ottamisesta.

15 § Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen (JL 63 a §)

Tuottajayhteisössä kaikki maksuosuudet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti suhteessa näiden markkinoille saattamiin tuotteisiin.

Maksuosuuksia määrittäessään tuottajayhteisön on mahdollisuuksien mukaan ja yksittäisten tuotteiden tai toisiaan vastaavien tuote- tai materiaalityyppien osalta otettava huomioon erityisesti niiden kestävyys, korjattavuus, uudelleenkäytettävyyden, kierrätettävyyden, kierrätetyn materiaalin osuus ja vaarallisten aineiden esiintyminen. Akkujen ja paristojen tuottajien maksuosuuksien mukauttamisesta säädetään lisäksi akkuasetuksen 56 artiklan 5 kohdassa ja 57 artiklan 2 kohdassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksuosuuksien perusteista sekä mahdollisen kiinteän maksun määrästä tarvittaessa tuote- tai materiaalityypittain.

16 § Jätehuoltopalvelujen hankinta (JL 66 §)

Tuottajayhteisön on kilpailutettava hankkimansa jätehuoltopalvelut säännöllisesti ja enintään viiden vuoden määräajaksi. Määräaika voi olla viittä vuotta pidempi, jos se on perusteltua hankittavan palvelun laajuudesta tai luonteesta johtuen. Jos jätehuoltopalveluita ei kilpailuteta, tuottajayhteisön on otettava mukaan jätehuoltojärjestelmänsä yhtäläisin sopimusehdoin kaikki halukkaat toimijat, jotka täyttävät asetetut vaatimukset.

Tuottajayhteisön on palvelunhankinnassaan otettava tasapuolisesti ja syrjimättä huomioon muut toimijat ja heidän toimintamahdollisuutensa kyseisillä markkinoilla siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajayhteisön on toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Akkujen ja paristojen tuottajayhteisön velvollisuuksista niiden hankkiessa 1 momentissa tarkoitettuja palveluita säädetään lisäksi akkuasetuksen 57 artiklan 6 ja 8 kohdassa.

17 § Tuottajayhteisöjen välinen yhteistyö (JL 65 §)

Tuottajayhteisöjen on yhdessä huolehdittava siitä, että tuottajavastuun täytäntöönpanosta ei aiheudu tuottajille kaksinkertaisia maksuja silloin, kun käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto, uudelleenkäyttö ja jätehuolto järjestetään yhteistoiminnassa. Tuottajayhteisöjen on lisäksi järjestettävä tuottajille mahdollisuus rekisteröityä kaikkien 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tuoteryhmien osalta yhden toimijan kautta.

Lupa- ja valvontavirasto voi velvoittaa tuottajayhteisöt 1 momentin mukaiseen yhteistoimintaan ja samalla määrätä tarkemmista yhteistoiminnalle asetettavista vaatimuksista, jos tämä on tarpeen:

1) sellaisten rinnakkaisten jätehuoltojärjestelmien poistamiseksi tai muodostumisen estämiseksi, jotka haittaavat tuottajavastuujärjestelmien yleistä toimivuutta tai tuotteen haltijan mahdollisuutta luovuttaa käytöstä poistettu tuote uudelleenkäyttöön tai jätehuoltoon;

2) helpottamaan sellaisten tuottajien tuottajavastuuvetojen hoitamista, jotka saattavat markkinoille kahden tai useamman tuottajayhteisön toimialaan kuuluvia tuotteita.

18 § Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus (JL 54 §)

Tuottajan on pidettävä tuotetyypeittäin kirjaa markkinoille saattamiensa tuotteiden laadusta, määrästä ja muista tarvittavista tiedoista sekä toimitettava tiedot tuottajayhteisölle tai 4 §:ssä tarkoitettulle muulle järjestelmälle, johon tuottaja on liittynyt.

Tuottajayhteisön on pidettävä kirjaa vastaanottamiensa käytöstä poistettujen tuotteiden sekä niistä syntyneiden jätteiden laadusta ja määrästä samoin kuin muista niihin rinnastettavista tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista seikoista. Tuottajayhteisön kirjanpidossa on lisäksi eriteltävä toimituskohteittain uudelleenkäyttöön, uudelleenkäytön valmisteluun, kierrätykseen, muuhun hyödyntämiseen ja loppukäsittelyyn toimitetut tuotteet ja jätteet. Kirjanpidossa on oltava vastaavat tiedot myös 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen ja sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osista sekä niistä syntyvistä jätteistä samoin kuin toiseen maahan viedyistä käytöstä poistetuista tuotteista ja jätteistä. Akkujen ja paristojen tuottajien velvollisuudesta pitää kirjaa säädetään lisäksi akkusetuksen 75 artiklassa. Pakkausten tuottajan velvollisuudesta pitää kirjaa säädetään lisäksi pakkausasetuksen 44 artiklassa.

Tuottajayhteisön on toimitettava tiivistelmä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista sekä [19 §:ssä] tarkoitetun omavalvontasuunnitelman mukaisista toimista ja tarkastuksista Lupa- ja valvontavirastolle kalenterivuositain taikka tämän määräyksestä useammin, jos se on tarpeen tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajayhteisön kirjanpitoon sisällyttävistä ja valvontaviranomaiselle toimitettavista tiedoista tarvittaessa tuoteryhmittäin.

19 § Tuottajayhteisön omavalvontasuunnitelma (JL 53 a §)

Tuottajayhteisön on valvottava suunnitelmallisesti tässä luvussa säädettyjen velvollisuuksien ja rekisteröintipäätökseen sisältyvien määräysten täyttymistä. Tätä varten tuottajayhteisön on laadittava ja ylläpidettävä omavalvonnasta kirjallista ajantasaista suunnitelmaa (omavalvontasuunnitelma). Omavalvontasuunnitelma on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle ja siinä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- 1) kuvaus 18 §:ssä tarkoitetun kirjanpidon toteuttamisesta, arvio tietojen luotettavuudesta sekä suunnitelma tietojen luetettavuuden ja kattavuuden kehittämiseksi;
- 2) arvio 2 §:ssä, x §:ssä (pakkausten kiinteistökeräys) ja x §:ssä (SUP-siivouskustannusvastuu) tarkoitetun kustannusvastuun täyttymisestä sekä kuvaus tuottajayhteisön tulo- ja menorakenteesta sekä kustannusten jakoperiaatteista;
- 3) kuvaus omavalvonnan toteuttamisesta ja organisoinnista sekä omavalvonnan sisäisistä ja ulkoisista tarkastuksista;
- 4) selvitys 15 §:ssä tarkoitetuista tuottajien maksuosuuksista ja niiden mukauttamisen perusteista;
- 5) menettely 4 kohdassa tarkoitettujen maksuosuuksien ja niiden mukauttamisen perusteiden säännönmukaisesta uudelleenarvioimisesta ja kehittämisestä;
- 6) selvitys jätehuoltopalveluja koskevien hankintojen toteuttamisesta 16 §:ssä tarkoitetulla tavalla;
- 7) selvitys 28 §:ssä tarkoitetuista uudelleenkäytön edistämistoimista ja niiden kustannuksista; sekä
- 8) kuvaus 22 §:ssä tarkoitetun tuottajavastuun yhteistyöryhmän toiminnasta ja pykälässä mainittujen toimintojen kehittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin mukaisista vaatimuksista. Akkujen ja paristojen tuottajayhteisön omavalvonnasta säädetään lisäksi akkuasetuksen 58 artiklan 5 kohdassa.

20 § Omavalvonnan raportointi ja korjaaminen (JL 53 a §)

Tuottajayhteisön on vuosittain laadittava raportti omavalvontasuunnitelman mukaisesti suoritetusta omavalvonnasta. Tuottajayhteisön on kehitettävä omavalvonnassa käytettävän ja sitä koskevan tiedon luotettavuutta suunnitelmallisesti. Jos tuottajayhteisö toteaa omavalvonnassa, että tässä luvussa säädetyt velvollisuudet tai rekisteröintipäätöksen sisältämät määräykset eivät joltain osin ole toteutuneet, on raporttiin liitettävä suunnitelmaluonnos korjaavista toimista.

Omavalvonnasta laadittu raportti sekä tarvittaessa korjaavia toimia koskeva suunnitelmaluonnos on toimitettava tarkistettavaksi Lupa- ja valvontavirastolle, joka voi esittää huomautuksia omavalvontaraportista ja korjaavia toimia koskevasta suunnitelmaluonnoksesta. Tuottajayhteisön on toteutettava korjaavia toimia koskeva suunnitelma Lupa- ja valvontaviraston esittämien huomausten mukaisesti. Akkujen ja paristojen osalta omavalvonnan raportoinnista säädetään lisäksi akkuasetuksen 58 artiklassa.

21 § Omavalvonnan ulkopuolinen tarkastus (JL 53 a §)

Tuottajayhteisön on vähintään kolmen vuoden välein teetettävä omavalvontaan kohdistuva säännöllinen tarkastus, jossa on käytettävä tuottajayhteisöön ja sen jäseniin tai omistajiin nähden riippumattonta ja puolueetonta ulkopuolista tarkastajaa. Tarkastajalla tulee olla tehtävän suorittamiseen tarvittavat tiedot, taidot ja muu pätevyys. Tarkastus voidaan suorittaa useammassa osassa tarkastajan erityisosaaminen huomioon ottaen tai liittää muuhun vastaavaan tuottajayhteisön toimintaan kohdistuvaan ulkopuoliseen tarkastukseen. Jos tuottajayhteisöllä on käytössään sertifioitu hallintajärjestelmä, voidaan tarkastus kytkeä osaksi mainittua järjestelmää. Ulkopuolisesta tarkastuksesta on laadittava kertomus, joka on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle.

Omavalvonnan tueksi tehtävän ulkopuolisen tarkastuksen on katettava:

- 1) taloushallinto, mukaan lukien tuottajayhteisön maksujen kattavuus sekä maksujen mukauttaminen;
- 2) tiedot tuottajayhteisön jäsenten markkinoille saattamista tuotteista, kerätystä ja käsitellystä jätteestä;
- 3) keräys-, kierrätys- ja hyödyntämistavoitteiden sekä uudelleenkäytön valmisteluun liittyvien määrällisten tavoitteiden täyttyminen;
- 4) tiedot kansainvälisistä jätteensiirroista.

Lupa- ja valvontavirasto voi 1–2 momentin mukaisesta säännöllisestä tarkastuksesta riippumatta tarvittaessa määrätä tarkastuksen teettämisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1–2 momentissa säädetyn tarkastuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta ja tarkastuksia tekevän henkilön ammatillisista pätevyysvaatimuksista.

22 § Tuottajavastuun yhteistyöryhmät (JL 66 c §)

Tuottajayhteisön on yksin tai yhdessä saman tuoteryhmän muiden tuottajayhteisöjen kanssa kutsuttava vuosittain tai tarvittaessa useammin koolle yhteistyöryhmä tuottajavastuun toteuttamiseen liittyvien käytäntöjen kehittämiseksi siten, että:

- 1) tuottajayhteisöjen ja x §:ssä tarkoitettujen palautusjärjestelmien ja uudelleenkäyttöjärjestelmien palveluhankinta on syrjimätöntä ja läpinäkyvää, eikä kaupan esteitä tai kilpailun vääristymiä synny;
- 2) mahdollisuuksia uudelleenkäyttöön ja uudelleenkäytön valmisteluun lisätään;
- 3) tuottajayhteisöjen, jakelijoiden ja uudelleenkäyttöpalveluita tarjoavien yritysten ja muiden yhteisöjen välinen yhteistyö on toimivaa ja eri toimijoiden oikeudet ja velvollisuudet ovat selviä.

Yhteistyöryhmässä on oltava ainakin tuoteryhmän tuottajayhteisöjen, jakelijoiden ja lupa- ja valvontaviraston edustajat sekä edustajat sellaisista julkisista ja yksityisistä jätealan toimijoista, joiden toimialaan yhteistyöryhmän tehtävät voivat olennaisesti liittyä. Lisäksi yhteistyöryhmässä on oltava edustajat uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavista yrityksistä ja yhteisötalouden toimijoista.

3 luku: Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja käsittely

23 § Tuottajayhteisön ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto (JL 47 §)

Tuottajayhteisöllä on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien ja käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Muut toimijat saavat perustaa käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita vain, jos tämä tehdään yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Tästä poiketen yhteisötalouden toimijalla on tuottajayhteisöön nähden rinnakkainen oikeus 1 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen tekstiilien, jalkineiden ja asusteiden jätehuollon järjestämiseen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muu toimija kuin tuottajayhteisö saa tarjota tuotteiden uudelleenkäyttöön liittyviä palveluita.

Kunnan ja pakkausten tuottajayhteisön velvollisuudesta järjestää pakkausjätteen kiinteistöittäinen keräys yhteistoiminnassa säädetään x §:ssä.

24 § Käytöstä poistettujen tuotteiden keräys ja kuljetus (JL 49 §)

Tuottajayhteisön on järjestettävä koko maan kattava käytöstä poistettujen tuotteiden keräys siten, että tuotteen palauttaminen on maksutonta ja vaivatonta. Keräyksen laajuutta määritettäessä otetaan huomioon käytöstä poistettavien tuotteiden laji, laatu, ennakoitu määrä, väestötiheys ja erilliskeräykselle asetetut tavoitteet sekä keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tuoteryhmäkohtaisesti keräyksen laajuudesta ja toteuttamistavasta.

Jäteakkujen ja -paristojen keräyksestä, vastaanotosta ja kuljetuksesta säädetään akkuasetuksen 59-61 artiklassa.

Tuottajayhteisön on järjestettävä käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetus maksutta 29 §:ssä tarkoitusta tuotteen jakelijan vastaanottopaikasta.

25 § Tuotteen palauttaminen

Tuottajavastuun piiriin kuuluva tuote on luovutettava uudelleenkäyttöön tai palautettava käytöstä poistetuille tuotteille tarkoitettuun keräykseen.

26 § Palkkio käytöstä poistetun sähkö- ja elektroniikkalaitteen palauttamisesta tuottajavastuujärjestelmään

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajayhteisön on maksettava erilliskeräyksen edistämisen kannalta tarkoituksenmukainen ja kohtuullinen palkkio käytöstä poistetun sähkö- ja elektroniikkalaitteen palauttamisesta tuottajan järjestämään vastaanottoon. Valtioneuvoston asetuksessa säädetään palautuspalkkion voimaantulosta ja määrästä tarvittaessa laiteluokittain tai laitteittain erikseen.

27 § Tuottajayhteisön tiedotus- ja neuvontavelvollisuus (JL 51 §)

Tuottajayhteisön on tiedotettava käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottopaikkojen sijainnista ja aukioloajoista, niissä vastaanotettavista jätteistä sekä muista vastaanoton toimivuuden kannalta tarpeellisista asioista. Tuottajayhteisön on lisäksi tiedotettava ja neuvottava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä ja uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua koskevista toimituksista, rokaantumisen vaikutuksista ja ehkäisemisestä sekä tarpeen mukaan saatavilla olevista vaihtoehtoisista uudelleenkäytettävistä tuotteista ja tuotteen korjaamismahdollisuuksista. Tuottajayhteisön on tarvittaessa järjestettävä tiedottaminen ja neuvonta yhdessä kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Tuottajayhteisön on vuosittain toimitettava selvitys järjestämästään tiedotuksesta Lupa- ja valvontavirastolle.

Tuottajayhteisön tiedotus- ja neuvontavelvollisuus ei koske 1 §:n 1 momentin 12 ja 13 kohdassa tarkoitettua tuottajaa. Akkujen ja paristojen osalta tiedotuksesta ja neuvonnasta säädetään lisäksi akkuasetuksen 74 artiklassa sekä pakkausten osalta pakkausasetuksen 55 artiklassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajan 1 ja 2 momentin mukaisista velvollisuuksista.

28 § Tuottajayhteisön toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn vähentämiseksi (JL 52 §)

Tuottajayhteisön on sen lisäksi mitä x §:ssä⁶ säädetään, huolehdittava mahdollisuuksien mukaan siitä, että tuotteen haltijat ja käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa järjestävät muut toimijat saavat tarvittavat tiedot tuotteen ja sen osien uudelleenkäyttömahdollisuuksista ja purkamisesta sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa. Akkujen ja paristojen uudelleenkäytön edistämistoimista säädetään lisäksi akkuasetuksen 14 artiklassa. Akkujen ja paristojen toimintakuntoa ja odotettua käyttöikää koskevien tietojen antamisesta säädetään lisäksi akkuasetuksen 14 artiklassa ja akku- ja paristojätteen syntymisen ehkäisyä ja jätehuoltoa koskevien tietojen antamisesta 74 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

Pakkausten tuottajayhteisön on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen rahamäärä, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltään perimistä maksuista.⁷ Maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin toimien rahoittamiseen osoitettavasta rahamäärästä.

⁶ Luonnos 20 §:stä: ”Käytettyjen tuotteiden ammattimainen keräys, kuljetus ja varastointi on järjestettävä siten, että tuotteet eivät tarpeettomasti rikkoonnu tai vaurioidu. Ehjät tai korjauskelpoiset tuotteet ja niiden osat on pidettävä erillään tai eroteltava muista tuotteista ja osista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käytettyjen tuotteiden keräyksen ja siihen liittyvän varastoinnin ja kuljetuksen järjestelyistä.”

⁷ Juomapakkausjärjestelmiä koskevaan lukuun: Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen rahamäärä, joka vastaa

29 § Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus (JL 56 + 52 § osin)

Tuotteen jakelijan on myyntipisteessään otettava maksutta vastaan seuraavat käytöstä poistetut tuotteet:

- 1) kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden ulkomitoista mikään ei ylitä 50 senttimetriä eikä paino kymmentä kiloa, ilman vaatimusta uuden laitteen ostosta vastaanoton edellytyksenä;
- 2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden tilalle ostetaan uusi vastaava laite;
- 3) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaat, jos ne lajiltaan ja määrältään vastaavat ostettavia uusia renkaita.

Jakelijan velvollisuudesta ottaa vastaan käytöstä poistetut akut ja paristot säädetään akkuasetuksen 62 artiklassa.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vastaanottovelvollisuutta ei kuitenkaan ole myyntipinta-alaltaan alle 1 000 neliömetrin päivittäistavarakaupassa eikä muussakaan kaupassa, jos sen myyntipinta-ala on alle 200 neliömetriä. Tuotteen jakelija voi järjestää 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun vastaanoton myös myyntipisteen välittömässä läheisyydessä.

Vastaanotto on järjestettävä siten, että käytöstä poistetut tuotteet eivät rikkoonnu. Käytöstä poistetut tuotteet on koottava kuljetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi eriksi. Jakelija saa luovuttaa käytöstä poistetut tuotteet vain tuottajan lukuun toimivalle kuljettajalle tai käsittelijälle. Akkujen ja paristojen jakelija vastaa järjestämänsä vastaanoton niistä kustannuksista, jotka eivät kuulu akkuasetuksen 59 artiklan 1 kohdan, 60 artiklan 4 kohdan ja 61 artiklan 3 kohdan mukaan tuottajan vastuulle.

30 § Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

Tuotteen jakelijan on osoitettava myyntipisteessä selvästi ja näkyvästi paikka, johon 29 §:ssä tarkoitettua käytöstä poistettua tuotetta voi luovuttaa. Lisäksi jakelijan on viestinnässään aktiivisesti tiedotettava mahdollisuudesta luovuttaa käytöstä poistettu tuote jakelijan vastaanottoon. Tiedotuksessa on myös annettava kuluttajille tietoa tuotteen uudelleenkäyttö- ja korjausmahdollisuuksista. Jakelijan on vastattava tiedotuksen kustannuksista.

Jakelijan velvollisuudesta antaa akku- ja paristojätteen syntymisen ehkäisyä ja jätehuoltoa koskevia tietoja säädetään akkuasetuksen 74 artiklan 4 kohdassa.

enintään viittä prosenttia sen jätehuoltokustannuksista. Maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien juomapakkausten osalta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen ohjattavasta rahamäärästä.

4 luku: Juomapakkausten palautusjärjestelmä

**5 luku: Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkaus-
jätehuollossa**

**6 luku: Eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajien vastuu jäte-
huolto- ja siivoustoimien kustannuksista**

[7 luku: Uudelleenkäyttöjärjestelmät PPWR]

**[8 luku: Lääkkeiden ja kosmetiikkatuotteiden tuottajan kustannusvas-
tuu]**

Liite II

Ehdotus kiertotalouslain IV osan sääntelyksi: pykäläkohtaiset perustelut

Sisällys

Liite II	21
Ehdotus kiertotalouslain IV osan sääntelyksi: pykäläkohtaiset perustelut	21
TUOTTAJAVASTUUNJÄRJESTELMÄT	23
1 Luku: Tuottajavastuu ja sen soveltaminen	23
1 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat	23
2 § Tuottajan vastuu	23
3 § Poikkeukset tuottajan kustannusvastuusta	24
4 § Tuottajan velvollisuus liittyä tuottajayhteisöön	25
5 § Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen	25
6 § Suomeen sijoittautuneen toimijan valtuutettu edustaja toisessa valtiossa	26
7 § Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomessa	26
8 § Suomessa valtuutettuna edustajana toimiminen	26
2 Luku: Tuottajayhteisöt ja niiden toiminta	27
9 § Tuottajayhteisö	27
10 § Tuottajayhteisöstä yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot	27
11 § Toimintasuunnitelma	28
12 § Tuottajayhteisön taloudellisen toimintakyvyn osoittaminen	28
13 § Eräiltä tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus	28
14 § Vakuuden realisointi	29
15 § Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen	29
16 § Tuottajayhteisön palveluhankinta	30
17 § Tuottajayhteisöjen välinen yhteistyö	30
18 § Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus	30
19 § Tuottajayhteisön omavalvontasuunnitelma	30
20 § Omavalvonnan raportointi ja korjaaminen	31
21 § Omavalvonnan tueksi tehtävä ulkopuolinen tarkastus	31
22 § Tuottajavastuun yhteistyöryhmät	31
3 luku: Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja käsittely	32
23 § Tuottajayhteisön ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto	32
24 § Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja kuljetus	32
25 § Tuotteen palauttaminen	32

26 § Palkkio käytöstä poistetun sähkö- ja elektroniikkalaitteen palauttamisesta tuottajavastuujärjestelmään	33
27 § Tuottajayhteisön tiedotus- ja neuvontavelvollisuus.....	33
28 § Tuottajayhteisön toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi .	33
29 § Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus	34
30 § Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus.....	34

TUOTTAJAVASTUUIJÄRJESTELMÄT

1 Luku: Tuottajavastuu ja sen soveltaminen

1 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

- Pykälään ei tehtäisi sisällöllisiä muutoksia pl. uuden EU-sääntelyn täytäntöönpano.
- Akkuasetuksen ja pakkausasetuksen osalta viittaus ko. EU-säädökseen.
- Etämyynti kattaisi myös tuotteen myynnin elinkaaripalveluna ja tuotteen vuokraamisen.
- Paalirehupakkaus vapautettu, jos nämä pakkaukset kerätään ja kierrätetään muiden maatalousmuovien kanssa. Määrät raportoitava tuottajavastuuta valvovalle viranomaiselle
- Nykyisessä jätelain 48 §:n 1 momentissa paalirehun pakkausmateriaali on suljettu tuottajavastuun ulkopuolelle. Vastaava poikkeus ehdotetaan säilytettäväksi lakiin sillä edellytyksellä, että kyseiset käytöstä poistetut pakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa. Käytännössä tämä hoituisi niin, että näiden pakkausten tuottaja liittyisi koko maan kattavaan maatalouden muovijätteen keräysjärjestelmään. Perusteluna paalirehupakkauksia koskevalle erityissääntelylle on se, että korkeintaan noin viidennes kaikista paalirehun pakkaamiseen käytetystä pakkausmateriaalista täyttäisi EU:n uuden pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen pakkauksen määritelmän, ts. niitä ei käytetä pelkästään tilan omassa toiminnassa, vaan myydään tilalta ulos. Lisäksi maatalouden muovijätteelle on jo olemassa vapaaehtoinen, koko maan kattava erilliskeräysjärjestelmä. Paalirehun pakkaukset eivät sellaisenaan sovellu muiden pakkausjätteen keräysjärjestelmään.

2 § Tuottajan vastuu

- Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuottajavastuun perussisällöstä. Pykälässä vastuu kohdistuisi jokaiseen yksittäiseen tuottajaan. Yksittäinen tuottaja voisi kuitenkin hoitaa tuottajavastuunsa vain liittymällä tuottajavastuuyhteisöön ehdotetun 4 §:n mukaisesti.
- Vastuu säilyisi nykytilaan nähden pääosin muuttumattomana, kuitenkin laajentuen kattamaan jätehuollon lisäksi myös tuotteen uudelleenkäytön edistämistoimista siltä osin kuin laissa erikseen säädetään.
- Pykälän 2 momentin mukaan tuottajan vastuu kattaisi, kuten voimassa olevassa jätelaissa, tuottajan omien tuotteiden lisäksi kohtuulliseksi katsottavan osuuden muista vastaavista tuotteista. Ilmaisuu ”muut vastaavat tuotteet” kattaa niin sanottujen vapaamatkustajien tuotteista syntyvät jätteet, yksityisestä maahantuonnista syntyvät jätteet sekä myös niin sanotun historiallisen jätteen, joka syntyy sellaisesta käytöstä poistetusta tuotteesta, joka on saatettu markkinoille ennen kuin tuottajavastuuta koskeva lainsäädäntö on tullut voimaan kyseisen tuoteryhmän osalta. EU-tuomioistuimien ennakkoratkaisussaan C-181/20 katsonut, että SER-direktiivi (2012/19/EU) oli tiettyjen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitetyyppien osalta oikeusvarmuuden periaatteen vastainen asettaessa tuottajat taannehtivaan vastuuseen kyseisten laitteiden jätehuollon kustannuksista. Oikeusvarmuuden periaate ja siihen sisältyvä taannehtivan lainsäädännön kielto ei kuitenkaan ole ehdoton, vaan siitä voidaan painavista syistä poiketa. Kun tuottajayhteisöt järjestävät tuottajavastuun piiriin kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuoltoa, historiallisen jätteen erottelu muusta jätteestä on mahdotonta, tai ainakin se lisää jätehuoltojärjestelmän kustannuksia merkittävästi. Kun arvioidaan tuottajan mahdollista taannehtivaa vastuuta historiallisesta jätteestä, on punnittava vastakkain yhtäältä taannehtivasta vastuusta tuottajalle seuraavia kustannuksia, ja toisaalta taannehtivuuskiellosta käytännön jätehuollolle aiheuttamia ongelmia ja kustannuksia. Useimmissa tuoteryhmissä historiallisen jätteen määrä on vähäinen tuotteiden lyhytikäisyyden vuoksi. Näin ollen voidaan lähteä siitä, että historiallisen jätteen ja taannehtivasta

vastuusta aiheutuva haitta tuottajille on vähäinen verrattuna siihen haittaan, joka jätehuoltojärjestelmän toimivuudelle aiheutuisi historiallisen jätteen sulkemisesta tuottajavastuun ulkopuolelle. Arvioinnissa on lisäksi huomattava, että tuottajan vastuu käytännössä kattaa vain tuottajan tai jakelijan vastaanottoon palautuvan jätteen jätehuollon. Koska tuottajayhteisöjen keräysasteet ovat pääsääntöisesti selvästi alle 100 %, tuottajat eivät joudu vastaamaan edes kaikkien niiden tuotteiden jätehuollosta, jotka lain mukaan kuuluisivat tuottajavastuun piiriin. Käytännössä kunnat ja jätteen haltijat vastaavat edelleen osin myös tuottajavastuunalaisen jätteen jätehuollosta ja sen kustannuksista. Myös tuotteen viimeisen haltijan asemalle ja ympäristönsuojelun mahdollisimman korkean tason ylläpitämiselle on annettava merkitystä. Jos tuottaja ei vastaisi jätehuollosta, vastuu olisi jätteen viimeisellä haltijalla, mikä ainakin joissain tuoteryhmissä vähentäisi erilliskeräystä ja heikentäisi jätehuollon tasoa. Historiallisen jätteen säilyttämistä tuottajan vastuulla puoltaa myös sääntelyn pitäminen mahdollisimman yksinkertaisena ja selkeänä. Historiallisen jätteen poisrajaaminen tarkoittaisi jokaiselle yhdeksälle tuoteryhmälle omaa päivämäärää tuottajavastuun alkamiselle. Pykälän 2 momentissa tarkoitettu koskisi myös etäkauppaa, vaikka tätä ei olisi mainittu nimenomaisesti. Etäkaupan keinoin Suomeen toimitetut tuotteet sisältyisivät Suomen markkinoille saattaminen -määrittelyyn.

- Pykälän 3 momentissa säädettäisiin informatiivisista viittauksista EU:n asetustasoiseen sääntelyyn, jossa tuottajan vastuusta säädetään tarkemmin tai poiketen jonkin tuoteryhmän osalta. Akkuasetuksen 56 artiklassa määritellään tuottajiksi myös ne talouden toimijat, jotka asettavat ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella markkinoilla saataville akun tai pariston, joka on tulosta valmistelusta uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen, käyttötarkoituksen muuttamisesta tai uudelleenvalmistuksesta. Pakkausjäteasetuksen 45 artiklassa säädetty pakkausten tuottajan kustannusvastuusta, joka menee jätedirektiivin 8 a artiklassa säädettyä pidemmälle. Tuottajan on lisäksi vastattava pakkausjätteen keräämiseen tarkoitettujen jätteastioiden merkitsemisestä aiheutuvista kustannuksista sekä kustannuksista, jotka aiheutuvat sekalaisen yhdyskuntajätteen koostumusselvitysten tekemisestä, mikäli kyseisestä velvoitteesta säädetään komission täytäntöönpanosäädöksissä.

3 § Poikkeukset tuottajan kustannusvastuusta

- Uusi pykälä vastaisi osin voimassa olevan jätelain 53 §:ää, mutta poikkeuksia laajennettaisiin EU-säädösmuutosten ja taannehtivuuskiellon johdosta. Poikkeukset koskisivat tuottajan vastuuta jätehuollon kustannuksista, ei poikkeusta jätehuollon järjestämisvastuusta. Tuottajalla säilyisi edelleen velvollisuus järjestää kaikkien tuotteiden jätehuolto. [x] §:n mukaisesti tuottajalla on myös ensisijainen oikeus jätehuollon järjestämiseen. Tämä tarkoittaa, että vaikka tuottaja ei vastaisi jätehuollon järjestämisen kustannuksista, se vastaisi jätehuollon järjestämisestä, mutta olisi oikeutettu perimään jätehuollosta maksun kustannuksista vastaavalta taholta.
- Ehdotettu 1 momentti sisältäisi poikkeukset tuottajan kustannusvastuusta. Uutena poikkeuksena olisi ammattikäyttöön tarkoitettujen kalastus- ja vesiviljelyvälineiden tuottajia koskeva poikkeus ns. historiallisesta jätteestä. Tuottajat vastaisivat kalastusvälinejätteestä, joka on saatettu markkinoille ennen SUP-direktiivin täytäntöönpanevan lainsäädännön voimaantuloa. Vaikka kalastusvälineitä koskeva tuottajavastuu tuli voimaan vasta vuoden 2025 alusta, kalastus- ja vesiviljelyvälineiden tuottajat ovat jo direktiivin julkaisemisesta 12.6.2019 alkaen tienneet tuottajavastuusta ja sen soveltamisesta kalastus- ja vesiviljelyvälineisiin. Direktiivin edellyttämä lainsäädäntö olisi tullut saatua osaksi kansallista lainsäädäntöä 3.7.2021 mennessä. Myös tekstiilien, asusteiden ja jalkineiden osalta säädettäisiin poikkeuksesta tuottajan kustannusvastuuseen niin sanotun historiallisen jätteen osalta siten kuin muutetussa jätedirektiivissä säädetään.

- Pykälän 2 momentin mukaan tuottajan olisi otettava jätehuoltojärjestelmäänsä myös sellaiset tuotteet, jotka on 1 momentissa säädetty tuottajan kustannusvastuun ulkopuolelle, mutta jotka kuuluvat sen toimialaan – ts. joiden osalta se on rekisteröitynyt tuottajarekisteriin. Tuottajalla olisi tällöin oikeus periä tuotteen jätehuoltokustannuksista kohtuullinen maksu. Tuottajan vastaanottovelvollisuus olisi tarpeen, sillä erityisesti aurinkosähköpaneelista ja avoimeen soveltamisalaan kuuluvista sähkö- ja elektroniikkalaitteista peräisin olevan jätteen epäasianmukainen käsittely voi aiheuttaa merkittäviä haitallisia vaikutuksia terveydelle ja ympäristölle. Tuottaja voisi ottaa keräys- ja kierrätystavoitteita laskiessaan huomioon myös tuotteet, joista se on 2 momentin mukaisesti perinyt jätehuoltomaksun.
- Pykälän 3 momentin mukaan tuottaja ja muun kuin kotitalouden SER-haltija voisivat sopia jätehuollon kustannusten jakamisesta toisin riippumatta laitteen markkinoille saattamisen ajankohdasta.

4 § Tuottajan velvollisuus liittyä tuottajayhteisöön

- Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuottajan velvollisuudesta liittyä rekisteröityyn tuottajayhteisöön. Liittymällä tuottajayhteisöön tai perustamalla sellaisen tuottaja siirtäisi tuottajavastuuseen sisältyvät velvollisuutensa tuottajayhteisölle. Vaihtoehtoisesti tuottaja voisi perustaa uuden rekisteröidyn tuottajayhteisön yhdessä tähän halukkaiden muiden tuottajien kanssa. Juomapakkausten tuottaja voisi huolehtia velvollisuuksistaan myös liittymällä juomapakkausten palautusjärjestelmään. [Vastaavasti uudelleenkäytettävän tuotteen tuottaja voisi hoitaa tuottajavastuuveloitteensa liittymällä uudelleenkäyttöjärjestelmään. Tämä koskisi lähinnä uudelleenkäytettäviä pakkauksia ja edellyttäisi uudelleenkäyttöjärjestelmiä koskevaa erillistä sääntelyä tuottajavastuuväestimusten osalta mahdollisessa 7 luvussa.]
- Pykälä ei mahdollistaisi enää yksittäisen tuottajan rekisteröitymistä, vaan tuottajavastuuseen liittyvät velvollisuudet olisi pakko hoitaa tuottajayhteisön kautta. Tuottajavastuuseen sisältyvät velvollisuudet ovat niin laajat, että yksittäisen tuottajan on käytännössä mahdotonta noudattaa niitä muutoin kuin osana tuottajayhteisöä, jossa jätehuollon järjestäminen ja muut tuottajavastuuseen liittyvät velvollisuudet voidaan hoitaa kustannustehokkaasti. Pakollinen liittyminen tuottajayhteisöön selkeyttää sääntelyä ja voi osaltaan myös vähentää vapaamatkustusta.
- EU sääntely jättää jäsenvaltiolle laajahkon liikkumatilan sen suhteen, miten tuottajavastuu toteutetaan kansallisessa lainsäädännössä. Euroopan unionin tuomioistuim on ottanut mm. tuottajayhteisöjen asemaan ja tuottajan pakolliseen liittymisvelvollisuuteen kantaa viimeksi tuomiossaan C-254/23, joka koski pakkausten tuottajavastuujärjestelmän uusimista. Toisaalta SER-direktiivin 12 artiklan 2 alakohdan mukaan tuottaja voi valita, hoitaako se tuottajavastuunsa muista erillään vai liittymällä tuottajayhteisöön.

5 § Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

- Pykälässä säädettäisiin tuottajan rekisteröitymiseen varmistamiseen liittyvistä velvollisuuksista. Säännös vastaisi osin voimassa olevaa JL 55 §:n sääntelyä, mutta sisältäisi tarkennuksia ja tiukennuksia eri toimijoiden velvollisuuksiin varmistaa tuottajavastuullisten tuotteiden ja niiden tuottajien rekisteröityminen.
- Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuottajan velvollisuudesta ilmoittaa tuotteen jakelijalle kuulumisestaan tuottajayhteisöön. Säännös vastaisi nykyistä jätelain 55 §:n ensimmäistä virkettä.
- Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tuotteen jakelijan ja muun yrityksen velvollisuudesta varmistaa, että tuotteen tuottaja on hoitanut tuottajavastuunsa ja kuuluu tuottajarekisteriin. JL 55 §:ään verrattuna sanat ”mahdollisuuksien mukaan” poistettaisiin, jonka seurauksena velvollisuus olisi ehdoton. Jakelijan varmistamisvelvollisuus ei koskisi uudelleenkäyttötoimijoita.

- Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 2 momentissa tarkoitetun velvollisuuden soveltamisesta julkisten hankintayksiköiden hankintoihin, jos hankinta ylittäisi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 25 §:ssä tarkoitetun kansallisen kynnysarvon. Tällöin hankinnan eri vaiheissa olisi varmistettava, että a) tarjouskilpailuun osallistumisen soveltuvuusvaatimukset määriteltäisiin siten, että tuottajavastuun hoitaminen olisi pakollinen vaatimus, ja että b) tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita tarjoava tai käyttävä palvelun tarjoaja sitoutuu varmistamaan, että kyseisten tuotteiden tuottaja on rekisteröitynyt tuottajarekisteriin.
- Pykälän 4 momentissa olisi informatiivinen viittaus akkuasetuksen sekä pakkausasetuksen sääntelyyn. Akkuasetuksen 42 artiklan 2 kohdassa säädetään jakelijan tarkistamisvelvollisuudesta ja asetuksen 62 artiklan 6 kohdan mukaan verkkoalustan tarjoajalla on velvollisuus hankkia akkujen ja paristojen etäkauppiaalta tietyt tämän rekisteröintiä koskevat tiedot, mukaan lukien rekisterinumero tai -numerot. Pakkausasetuksen 19 artiklan mukaan jakelijan on ennen pakkauksen asettamista saataville markkinoille todennettava, että tuottaja on rekisteröitynyt, pakkauksessa on säädetyt merkinnät ja valmistaja noudattanut asetuksessa asetettuja vaatimuksia. Pakkausasetuksen 45 artiklan 4 kohdassa asetetaan verkkoalustan tarjoajalle velvollisuus tarkistaa tuottajavastuun piiriin kuuluvien pakkausten tuottajilta tiettyjä tuottajavastuuvollisuuksien hoitamiseen liittyviä tietoja ennen alustapalvelun tarjoamista tuottajalle.

6 § Suomeen sijoittautuneen toimijan valtuutettu edustaja toisessa valtiossa

- Nykyisen jätelain 66 a-b §:ssä oleva sääntely jaettaisiin kolmeen pykälään. Lisäksi sääntelyyn tulisi joitain sisältömuutoksia.
- Ehdotettu 6 § velvoittaisi Suomesta käsin toimivat etäkauppiaat hoitamaan tuottajavastuunsa muissa EU-maissa valtuutetun edustajan kautta. Velvollisuus koskisi tuottajia, jotka myyvät etäkaupalla toiseen EU-maahan tuotteita, jotka kuuluvat EU-sääntelyyn perustuen tuottajavastuun piiriin. Pykälä ei koskisi käytöstä poistettujen renkaiden ja paperin tuottajaa eikä nikotiinipussien tuottajaa, koska niiden osalta tuottajavastuu perustuu kansalliseen sääntelyyn. Pykälä ei koske myöskään ajoneuvojen tuottajaa, koska romuajoneuvodirektiivissä ei ole säädetty pakollista valtuutettua edustajaa.

7 § Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomessa

- Pykälä koskisi ulkomaasta käsin Suomeen etäkaupalla tuotteita myyvien tuottajien ja eräiden muiden toimijoiden velvollisuutta nimetä valtuutettu edustaja Suomeen.
- Ehdotetun 1 momentin mukaan kaikille tuottajavastuualoille tulisi muihin valtioihin sijoittautuneita etämyyjiä koskeva velvollisuus nimetä Suomeen sijoittautunut valtuutettu edustaja vastaamaan tuottajavastuuveloitteista. Jätelain 66 a §:n 2 momentin mukaan velvollisuus on koskenut vain toisesta EU-maasta käsin toimivia etäkauppiaita.
- Pykälän 2 momentti koskisi muiden tuottajaa vastaavien toimijoiden mahdollisuutta nimetä valtuutettu edustaja. Säännös vastaisi jätelain 66 a §:n 3 momenttia.
- Pykälän 3 momentti koskisi verkkokaupan alustan ylläpitäjän mahdollisuutta nimetä valtuutettu edustaja. Säännös vastaisi jätelain 66 a §:n 3 momenttia.

8 § Suomessa valtuutettuna edustajana toimiminen

- Pykälä koskisi valtuutetun edustajan nimeämistä ja tämä roolia. Sääntelyä muutettaisiin verrattuna nykyisen jätelain 66 b §:ään.
- Pykälän 1 momentin mukaan Suomessa toimiva valtuutettu edustaja olisi edelleen nimettävä kirjallisella valtuutuksella ja edustajan olisi tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta tuottajayhteisöille. Ehdotetun muutoksen mukaan myös

tuottajayhteisö voisi toimia valtuutettuna edustajana. Muutos olisi sääntelyä selkeyttävä, eikä muuttaisi voimassa olevaa tulkintakäytäntöä.

- Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtuutetun edustajan roolista. Valtuutettu edustaja vastaisi itsenäisesti kaikista tuottajan velvollisuuksista, ja ne koskisivat myös valtuutettua edustajaa. Valtuutettu edustaja ei kuitenkaan voisi perustaa tuottajayhteisöä. Valtuutetun edustajan nimeäminen ei myöskään vapauttaisi tuottajaa velvollisuuksistaan, vaan tämä vastaisi täysimääräisesti tuottajalle laissa säädettyjen velvollisuuksien hoitamisesta. Ehdotetulla muutoksella on tarkoitus estää valtuutetun edustajan käyttäminen tuottajavastuovelvollisuuksien kiertämiseen.
- Nykyiseen lakiin verrattuna pykälästä poistuisi kielto, jonka mukaan valtuutettu edustaja ei voisi perustaa tuottajayhteisöä. Perusteluina poistolle on se, että säännös olisi käytännössä merkityksetön, sillä tuottajastatus olisi tarvittaessa helppo saada.

2 Luku: Tuottajayhteisöt ja niiden toiminta

9 § Tuottajayhteisö

- Pykälässä säädettäisiin tuottajayhteisön tarkoituksesta ja eräistä tuottajayhteisön toimintaan kohdistuvista vaatimuksista. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan jätelain 62-63 §:ssä olevaa sääntelyä, mutta tuottajayhteisöön kuulumista tarkennettaisiin niin, että muu kuin tuottaja ei saisi kuulua tuottajayhteisöön omistajana, osakkaana eikä jäsenenä. Säännös ei kuitenkaan estä ottamasta tuottajayhteisön hallitukseen esimerkiksi jätehuollon operaattoreita tai yhteisötalouden toimijoita.
- Tuottajayhteisö voisi kuitenkin tehdä sopimuksen tuottajavastuuvetojen hoitamisesta myös tuottajaa vastaavan toimijan ja ulkomaisen verkkoalustan tarjoajan kanssa. Näille toimijoille on sopimuksin siirretty tuottajan velvollisuudet ja muualla lainsäädännössä edellytetään sopimista tuottajayhteisön kanssa. Tuottajayhteisöillä on velvollisuus tehdä sopimus näiden toimijoiden kanssa.
- Pykälän 1 momentin mukaan tuottajayhteisöt olisivat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, jotka hoitavat yksittäisten tuottajien puolesta tuottajavastuun piiriin kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuoltoa ja muita tuottajille laissa säädettyjä velvollisuuksia. Tuottajayhteisöt keräävät tuottajilta maksuja kattaakseen tuottajavastuullisen jätehuollon kustannukset.
- Pykälän 2 momentin mukaan tuottajayhteisön olisi otettava huolehdittavakseen uuden tuottajan velvollisuudet tämän pyynnöstä, jos tuottajan toiminta kuuluu tuottajayhteisön toimialaan. Uuteen tuottajaan olisi sovellettava tasapuolisia ja yhdenvertaisia ehtoja verrattuna tuottajayhteisön muihin tuottajiin sovellettaviin ehtoihin. Säännös vastaisi jätelain 62 §:n 3 momenttia. Pakkausten tuottajayhteisön toimialan ei olisi katettava paalirehupakkauksia, joita ei 1 §:n 2 momentin mukaan koskisi tuottajavastuu, jos ne käytöstä poistettuina kerätään ja kierrätetään tehokkaasti muiden maatalousmuovien kanssa.
- Pykälän 3 momentin mukaan velvollisuudet tuottajayhteisössä olisi jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajan kirjanpitoa ja tiedonantoa koskevat velvollisuudet olisi osoitettava kevennettyinä sellaiselle tuottajalle, joka saattaa markkinoille vähäisiä määriä tuotteita, jos velvollisuudet muutoin olisivat tuottajalle kohtuuttomat.

10 § Tuottajayhteisöstä yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot

- Kyseessä olisi uusi pykälä, joka kuitenkin vastaisi osin nyt jätelain 63 § 2 momentissa ja osin 66 §:ssä olevaa sääntelyä.

- Pykälässä säädettäisiin tuottajayhteisön velvollisuudesta julkaista yleisessä tietoverkossa tiettyjä keskeisiä omaan toimintaansa liittyviä tietoja. Tietoverkossa julkaistaviin tietoihin ehdotetaan useita lisäyksiä verrattuna voimassa olevaan sääntelyyn. Säännöksen tarkoituksena on lisätä tuottajayhteisön toiminnan avoimuutta. Tiedot olisi pidettävä ajantasaisina.
- Akkujen ja paristojen osalta informatiivinen viittaus akkuasetukseen.

11 § Toimintasuunnitelma

- Ehdotettava pykälä olisi uusi, mutta sen sisältö vastaisi hieman tarkennettuna jätelain 64 §:n velvollisuutta tehdä operatiivinen toimintasuunnitelma.
- Pykälän 1 momentin mukaan tuottajayhteisön olisi laadittava toimintasuunnitelma uudelleenkäytön, uudelleenkäytön valmistelun ja jätehuollon järjestämisestä ja toimitettava se Lupa- ja valvontavirastolle. Toimintasuunnitelma olisi pidettävä ajan tasalla ja jos toiminta muuttuisi olennaisesti, uusi suunnitelma olisi toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.
- Tuottajayhteisön toimintasuunnitelman tulisi osana jätehuollon järjestämisen suunnittelua myös varautua poikkeustilanteisiin ja laatia tätä koskeva suunnitelman osa. Tämä olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että tuottajayhteisöllä on valmis mekanismi toimia tilanteessa, jos esimerkiksi keskeinen jätehuolto-operaattori lakkaa toimimasta tai markkinatilanne muuttuu olennaisesti.
- Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä toimintasuunnitelmasta sekä sen toimittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle.

12 § Tuottajayhteisön taloudellisen toimintakyvyn osoittaminen

- Pykälä vastaisi voimassa olevaa jätelain 64 §:ää, mutta sisältäisi tarkennuksia liittyen tuottajan taloudellisen toimintakyvyn osoittamisesta ja siitä valvontaviranomaiselle esitettäviin tietoihin. Vastaava yksittäistä tuottajaa koskeva säännös poistuisi.
- Pykälän 1 momentin mukaan sellaisen tuottajayhteisön, jonka on velvollinen asettamaan 13 §:n mukaisen vakuuden, olisi osoitettava kykenevänsä vastaamaan sille siirretyistä tuottajavastuuveloitteista jatkuvasti vähintään kolmen kuukauden ajan. Muun tuottajayhteisön olisi osoitettava kykenevänsä vastaamaan sille siirretyistä tuottajavastuuveloitteista jatkuvasti vähintään kuuden kuukauden ajan.
- Pykälän 2 momentin mukaan tuottajayhteisön olisi vuosittain esitettävä Lupa- ja valvontavirastolle selvitys 1 momentissa tarkoitetuista taloudellisista järjestelyistä, viimeksi päättyneen tilikauden vahvistettu tilinpäätös ja alkaneen tilikauden talousarvio tai muu luotettava selvitys taloudellisesta tilanteestaan.
- Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä riittävien taloudellisten järjestelyjen osoittamisesta ja toiminnan turvaamiseksi laadittavista selvityksistä ja suunnitelmista sekä niiden toimittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle.

13 § Eräiltä tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

- Kyseessä olisi uusi pykälä, joka tarkentaisi vakuussääntelyä verrattuna jätelain 61 §:ään. Vakuutta sovellettaisiin tuoteryhmiin ja tuottajayhteisöihin, joiden osalta EU sääntely siihen velvoittaa.
- Pykälän 1 momentin mukaan akkujen ja paristojen sekä pakkausten tuottajayhteisön olisi asetettava vakuus, jolla katetaan tuottajayhteisön vastuulle kuuluvien tuotteiden vastaanotosta, kuljetuksesta, muusta jätehuoltotoimista aiheutuvat kustannukset. Vakuus ei kuitenkaan koskisi juomapakkausten palautusjärjestelmää eikä uudelleenkäyttöjärjestelmää. Vakuuden piiriin ei myöskään kuulusi SUP korvausvastuu, koska kysymys ei ole tuottajayhteisön

järjestämästä jätehuollosta. Vakuuden olisi oltava riittävä kattamaan tuottajayhteisön toteuttamista jätehuoltotoimista kolmen kuukauden aikana aiheutuvat keskimääräiset kustannukset.

- Pykälän 2 momentin mukaan vakuuden määrässä otettaisiin huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Vakuuden olisi kuitenkin oltava vähintään 10 000 euroa ja se voisi olla enintään 6 000 000 euroa. Hyväksyttäviä vakuustyyppejä olisivat takaus, vakuutus ja pantattu talletus. Vakuuden antajan olisi oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Lupa- ja valvontavirasto saisi vakuuden käyttöönsä pyyntönsä nojalla, jolloin se olisi tarvittaessa mahdollisimman nopeasti realisoitavissa.
- Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valtuudesta säätää tarkemmin vakuuden määrästä.

14 § Vakuuden realisointi

- Uudessa pykälässä säädettäisiin vakuuksien realisoinnista.
- Pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus saada vakuus käyttöönsä, kun tuottaja on todettu maksukyvyttömäksi tai kun tämä on kehotuksesta huolimatta laiminlyönyt jätehuollon järjestämisen tai laiminlyönyt noudattaa muita tuottajavastuuta koskevia velvoitteitaan. Ennen vakuuden realisointia valvontaviranomaisen olisi määrättävä toiminnanharjoittaja täyttämään velvollisuutensa ja asetettava määräyksen tehosteeksi teettämisuha.
- Pykälän 2 momentin mukaan vakuus voitaisiin käyttää kattamaan ne kustannukset, joita koskevat toimet vakuusvelvollinen on laiminlyönyt. Käytännössä viranomainen ensisijaisesti jakaisi vakuudesta muille saman alan rekisteröityneille tuottajayhteisöille markkinaosuuksien mukaisessa suhteessa sen määrän, joka kattaisi laiminlyödyistä toimista aiheutuvat kustannukset tai tulevat jätehuoltokustannukset. Mikäli ensisijaista periaatetta ei voitaisi toteuttaa, viranomainen teettäisi ja hankkisi itse tarvittavat jätehuoltopalvelut.
- Vakuus määrättäisiin kullekin tuottajayhteisölle ensi kerran tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Vakuusmääräys olisi voimassa toistaiseksi. Päätöksessä määrättäisiin myös menettelystä vakuuden riittävyyden säännölliseen arviointiin.
- Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valtuudesta säätää vakuuden realisoinnista tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 § Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

- Pykälä vastaisi pääosin nykyisen jätelain 63 a §:ää.
- Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tarkennus, jonka mukaan ”kaikki” maksut olisi tuottajayhteisössä jaettava markkinaosuuden mukaan. Tällä tarkoitettaisiin esimerkiksi sitä, että tuottajayhteisö ei voisi kerätä erillistä kiinteän suuruista hallinnollista maksua varsinaisen jätehuoltomaksun lisäksi. Koska pienistä tuottajista aiheutuu tuottajayhteisölle paljon hallinnollisia kuluja suhteessa niiden osuuteen jätehuoltomaksuista, muutos tarkoittaisi käytännössä sitä, että suuret tuottajat maksaisivat jatkossa osan pienien tuottajien tuottajavastuusta aiheutuvista kustannuksista. Myös liittymismaksun suuruuden tulisi perustua tuottajan markkinaosuuden suuruuteen.
- Tuottajayhteisö ei kuitenkaan saisi periä tuottajalta tuotteen jätehuollon järjestämisestä maksua, jos tuottajayhteisöllä ei ole velvollisuutta huolehtia tuotteen jätehuollosta, eikä tuottajayhteisö järjestä jätehuoltoa vapaaehtoisesti. Tällainen tilanne saattaa olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun vaarallisten aineiden jäämien takia tuottajayhteisö ei ole velvollinen hoitamaan pakkauksen jätehuoltoa vaan tuottajan on se itse järjestettävä.
- Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen lisäys koskien akkuasetuksen sääntelyä.
- Valtioneuvoston asetuksella mahdollisuus säätää tarvittaessa kiinteämääräisestä maksusta.

16 § Tuottajayhteisön palveluhankinta

- Pykälä tarkentaisi tuottajayhteisön palveluhankintaa koskevaa sääntelyä verrattuna nykyiseen jätelain 66 §:ään. Pykälän keskeisenä lähtökohtana on tasapaino tuottajan velvollisuuksien ja oikeuksien välillä. Koska tuottajalla olisi ensisijainen oikeus järjestää käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto, tulisi tuottajayhteisön osaltaan huolehtia reilun kilpailun toteutumisesta jätehuoltopalvelujen hankinnassa.
- Pykälän 1 momentin mukaan tuottajayhteisö hankkisi palvelut avoimella kilpailutuksella vähintään viiden vuoden välein. Tästä määräajasta voitaisiin poiketa hankittavan palvelun laajuuden tai erityisen luonteen perusteella. Tuottajayhteisöt voisivat organisoida kilpailutuksen haluamallaan tavalla, esimerkiksi käyttämällä palveluyhtiötä.
- Tuottajayhteisö voisi myös toteuttaa palveluhankinnat avoimella järjestelyllä, johon halukkaat toimijat voisivat liittyä yhtäläisin ja kohtuullisin sopimusehdoin.
- Pykälän 2 momentin mukaan tuottajayhteisön olisi palvelunhankinnassaan otettava tasapuolisesti ja syrjimättä huomioon muut toimijat ja heidän toimintamahdollisuutensa kyseisillä markkinoilla siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajayhteisön olisi toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että kilpailutusehtojen ja sopimusehtojen tulisi olla tasapuolisia ja avoimia kaikille toimijoille. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin ja sopimusjärjestelyihin ja hankinnan ehtojen olisi sopimuskauden osalta oltava kaikkien tarjoajien tiedossa. Hankintasopimus olisi tehtävä tarjouspyynnössä ilmoitettujen ehtojen mukaisena. Kilpailutukseen tai avoimessa sopimusjärjestelmään liittyvien vaatimusten ja rajoitusten tulisi olla oikeassa suhteessa hankinnan todellisiin tarpeisiin, kokoon ja tavoitteisiin. Periaate ohjaisi siten esimerkiksi kilpailuun osallistumisen soveltuvuusvaatimuksia ja varmistaisi, että vaatimukset ovat asianmukaisia ja syrjimättömiä, eivätkä aiheuttaisi kohtuuttomia esteitä toimijoille.
- Pykälän 3 momentissa olisi viittaus akkuasetuksen sääntelyyn.

17 § Tuottajayhteisöjen välinen yhteistyö

- Pykälässä ei ehdoteta merkittäviä sisällöllisiä muutoksia verrattuna voimassa olevan jätelain 65 §:ään.
- Niin sanottu yhden luukun palveluvelvoitetta ehdotetaan kuitenkin tarkennettavaksi.
- Toimivalta yhteistyöhön liittyvien määräysten antamiseen annettaisiin lupa- ja valvontavirastolle, kun se voimassa olevassa jätelaissa on valtioneuvostolla.

18 § Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

- Pykälä vastaisi jätelain 54 §:n sääntelyä ja siinä ei tehtäisi olennaisia muutoksia voimassa olevaan sääntelyyn.
- Tuottajan olisi pidettävä kirjaa myös tuotteista, joiden jätehuollon kustannukset se on sopinut [3 §:n] mukaisesti haltijan hoidettavaksi. Tiedot tulisi toimittaa tuottajayhteisölle, joka tarvitsee tiedon, jotta se voi periä jätehuoltomaksun jätteen haltijalta.

19 § Tuottajayhteisön omavalvontasuunnitelma

- Ehdotuksen mukaan voimassa olevan jätelain 53 a §:ssä olevaa tuottajayhteisön omavalvontaa koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin ja se jaettaisiin kolmeen pykälään.
- 19 §:n 1 momentissa säädettäisiin tuottajayhteisön velvollisuudesta laatia ja ylläpitää omavalvonnasta suunnitelmaa sekä suunnitelman sisällöstä. Kyseessä olisi omavalvonnan peruspykälä.
- 1 momentin luettelon kohdat 1–4 perustuisivat Jätelain 53 a §:ään. Luetteloon lisättäisiin eri tuoteryhmien valtioneuvoston asetuksissa olevat vaatimukset, minkä johdosta asetustason

sääntelyä voitaisiin keventää. Luettelossa olisi uutena kohdat 6-8, joka edellyttäisi selvitystä 16 §:ssä tarkoitetuista palvelujen hankinnasta, 28 §:ssä tarkoitetuista uudelleenkäytön edistämistoimista ja 22 §:ssä tarkoitetun yhteistyöryhmän toiminnasta.

- 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta säätää tarkemmin 1 momentin mukaisesti velvollisuudesta.

20 § Omavalvonnan raportointi ja korjaaminen

- Pykälässä säädettäisiin omavalvonnan vuosittaisesta suorittamisesta. Suoritetusta omavalvonnasta tulisi laatia raportti. Tuottajayhteisön tulisi jatkuvasti kehittää omavalvonnassa käytettävän tiedon luotettavuutta. Jos omavalvonnassa havaittaisiin, että jokin tuottajayhteisöä koskeva vaatimus tai velvoite ei olisi toteutunut, tulisi tuottajayhteisön laatia suunnitelma korjaavista toimista.
- 2 momentin mukaan omavalvontaa koskeva raportti toimitettaisiin lupa- ja valvontavirastolle, jolla olisi mahdollisuus esittää huomautuksia ja ehdottaa korjauksia suunnitelmaan. Tuottajayhteisön tulisi toteuttaa korjaavia toimia koskeva suunnitelma lupa- ja valvontaviraston esittämien huomautusten mukaisesti.
- 2 momentissa olisi viittaus akku- ja paristoasetukseen.

21 § Omavalvonnan tueksi tehtävä ulkopuolinen tarkastus

- 21 § selventäisi nykyisen lainsäädännön edellyttämää ulkopuolista tarkastusta.
- 1 momentti sisältäisi veloitteen teettää omavalvonnan tueksi säännöllisesti ulkopuolinen tarkastus, jolla voidaan varmentua omavalvonnan tiedoista. Ulkopuolinen tarkastus olisi suoritettava vähintään kolmen vuoden välein. Tarkastaja ei saisi olla tuottajayhteisön tai saman konsernin, tuottajayhteisön jäsenen tai omistajan palveluksessa oleva henkilö. Tarkastajan pitäisi muutenkin olla puolueeton ja riippumaton tuottajayhteisöstä, sen omistajista tai jäsenistä. Tarkastajalla tulisi myös olla riittävät tiedot tarkastuksen kohteesta. Käytännössä tämä tarkoittaisi ainakin riittävää tuottajavastuu- ja jätelainsäädännön sekä muun ympäristölainsäädännön tuntemusta. Ulkopuolisesta tarkastuksesta laadittu kertomus tulisi toimittaa lupa- ja valvontavirastoon.
- 2 momentissa luetteloitaisiin ulkopuolisen tarkastuksen keskeiset seikat, jotka vähintään tulisi olla tarkastuksen kohteena. Tarkastuksessa tulisi kiinnittää erityisesti tuottajayhteisön taloushallintoon ja tuottajilta perittävien maksujen oikeellisuuteen. Lisäksi tarkastuksessa tulisi selvittää tuottajien ja jätteenkäsittelijöiden tuottajayhteisöille raportointien tietojen oikeellisuutta ja tuottajayhteisölle asetettujen tavoitteiden ja veloitteiden täyttymistä. Kansainvälisten jätesiirottojen osalta tarkastettaisiin ainakin, että tarvittavat siirtoilmoitukset on tehty ja niissä esitetty siirrettävä jätemäärä ja käsittelypaikka vastaa tuottajayhteisöjen raportointitietoja viranomaiselle.
- 3 momentin mukaan lupa- ja valvontavirasto voisi hallinnollisessa menettelyssä määrätä ulkopuolisen tarkastuksen teettämisestä suoritetusta säännöllisestä tarkastuksesta riippumatta. Oikeus olisi tarpeen valvonnallisista syistä.
- Jätedirektiivin 8 a artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan tuottajayhteisöillä on oltava käytössä riittävät omavalvontamekanismit, joita tukevat tarvittaessa säännölliset riippumattomat tarkastukset, joiden kohteena ovat: i) niiden taloushallinto, mukaan lukien 4 kohdan a ja b alakohdassa vahvistettujen vaatimusten noudattaminen ja ii) vaatimusten mukaisesti kerättyjen ja toimitettujen tietojen laatu.

22 § Tuottajavastuun yhteistyöryhmät

- Pykälän taustalla on jätedirektiivin 8 a artiklan 6 kohdassa jäsenvaltiolle säädetty velvoite järjestää säännöllinen vuoropuhelu tuottajavastuujärjestelmien täytäntöönpanoon osallistuvien

sidosryhmien välillä. Direktiivin säännös antaa jäsenvaltiolle merkittävästi liikkumavaraa sen suhteen, miten yhteistyöstä säädetään ja miten se toteutetaan. Pykälä korvaisi voimassa olevan JL 66 c §:n ja sisältäisi merkittäviä muutoksia nykytilaan.

- Vastuu yhteistyöryhmän koollekutsumisesta kohdennettaisiin valvontaviranomaisen sijaan kunkin tuoteryhmän tuottajayhteisölle. Tuoteryhmäkohtaiset tilaisuudet palvelevat todennäköisesti paremmin yhteistyöryhmän tarkoitusta, koska tuottajavastuujärjestelmien käytäntöjen kehittämiseen liittyvät haasteet ovat tuoteryhmäkohtaisia.
- Kokooneminen olisi kussakin tuoteryhmässä järjestettävä vuosittain, ja tarvittaessa useammin. Valvontaviranomainen voisi tarvittaessa määrätä yhteistyöryhmän koollekutsumisesta.
- Yhteistyöryhmän toiminnassa ei olisi kyse pelkästä tietojen vaihtamisesta, vaan keskustelujen tuloksena sovittavista toiminnoista ja käytännöistä, joilla edistetään erityisesti pykälän 1 momentin kohdissa 1-3 lueteltuja tavoitteita.
- Yhteistyöryhmä kattaisi laajasti kunkin tuoteryhmän osalta tuottajavastuun toimeenpanoon ja tuotteiden uudelleenkäyttöön osallistuvia toimijoita, kuten tuotteiden jakelijoita, jätehuollon operaattoreita, tuotteiden uudelleenkäyttäjiä ja yhteisötalouden toimijoita. Myös valvova viranomainen kuuluisi yhteistyöryhmään.

3 luku: Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja käsittely

23 § Tuottajayhteisön ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto

- Tuottajan ensisijainen oikeus jätehuollon järjestämiseen säilyisi ja vahvistuisi. Muiden toimijoiden oikeuksiin tulisi muutamia muutoksia.
- Muutokset verrattuna JL 47 §:ään:
 - 1 momentti: yhteisötalouden toimijoille annettaisiin tuottajaan nähden rinnakkainen oikeus järjestää käytöstä poistettujen tekstiilien, jalkineiden ja asusteiden jätehuolto.
 - 2 momentti: muun toimijan itsenäisen oikeuden rajoittaminen uudelleenkäyttöön; jätehuollon osalta (uudelleenkäytön valmistelu jne.) muut saisivat toimia vain yhteistyössä tuottajan kanssa.
 - Voimassa olevan 3 momentin kumoaminen: kunnalla ei olisi enää itsenäistä oikeutta järjestää keräystä, vaan sen olisi 1 momentin mukaisesti sovittava asiasta tuottajayhteisön kanssa, kuten muidenkin toimijoiden olisi tehtävä. Informatiivinen viittaus tuottajien ja kuntien yhteistoimintaan pakkausjätehuollossa säilyisi.

24 § Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja kuljetus

- Pykälään sisältyisi muutos verrattuna voimassa olevaan JL 49 §:ään: ehdotuksen mukaan kaikkien tuoteryhmien osalta keräys- tai vastaanottovelvollisuudesta säädettäisiin jatkossa asetuksella. Asetuksella voisi säätää sekä käytöstä poistettujen tuotteiden kiinteistökeräyksestä että alueellisesta vastaanotosta tai esimerkiksi mobiilikeräyksestä lain perussäännöksessä olevien kriteerien perusteella.
- Lisäksi perussäännöksen kriteereihin tehtäisiin vähäisiä tarkennuksia verrattuna nykyiseen. Keräystä asetuksella määritettäessä otettaisiin huomioon käytöstä poistettavien tuotteiden laji, laatu, ennakoitu määrä, väestötiheys ja erilliskeräykselle asetetut tavoitteet sekä keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset.

25 § Tuotteen palauttaminen

- Uudessa pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta luovuttaa tuottajavastuun piiriin kuuluva tuote uudelleenkäyttöön tai käytöstä poistetuille tuotteille tarkoitettuun keräykseen. Tuottajavastuujärjestelmään kuuluva keräys- tai vastaanotto tarkoittaisi jakelijan taikka tuottajan tai

tämän kanssa yhteistyössä toimivan muun toimijan järjestämää kiinteistökeräystä tai alueellista vastaanottoa.

- Pykälällä pyritäisiin edistämään sitä, että tuottajavastuun piiriin kuuluvien käytettyjen tai käytöstä poistettavien tuotteiden haltijat luovuttavat tuotteita uudelleenkäyttötoimijoille tai jätehuoltoon, sen sijaan että niitä säilytetään kotona.
- Varsinkin luonnollisten henkilöjen osalta säännös olisi symbolinen, koska sitä ei voida sanktioida eikä käytännössä myöskään valvoa. Velvollisuutta voitaisiin kuitenkin hyödyntää esimerkiksi tuottajayhteisön tiedottamisessa.

26 § Palkkio käytöstä poistetun sähkö- ja elektroniikkalaitteen palauttamisesta tuottajavastuujärjestelmään

- Pykälä olisi uusi ja sen tarkoituksena olisi lisätä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden erilliskeräystä.
- Tuottajayhteisöllä olisi velvollisuus maksaa palkkio käytöstä poistetun laitteen palauttamisesta tuottajavastuujärjestelmään.
- Palautuspalkkion voimaantulosta ja määrästä säädettäisiin laiteluokittain ja tarvittaessa laitteittain erikseen valtioneuvoston asetuksella.

27 § Tuottajayhteisön tiedotus- ja neuvontavelvollisuus

- Pykälä vastaisi pääosin nykyistä JL 51 §:ää, pl. eräät tarkennukset ja viittaukset EU-asetuksiin.
- Tuottajayhteisön olisi huolehdittava mahdollisuuksien mukaan siitä, että tuotteen haltijat ja käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa järjestävät muut toimijat saavat tarvittavat tiedot tuotteen ja sen osien uudelleenkäyttömahdollisuuksista ja purkamisesta sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa. Tarvittavat tiedot uudelleenkäyttömahdollisuuksista ja purkamisesta koskisivat teknisten tietojen lisäksi tietoja toimijoista, jotka tarjoavat uudelleenkäyttöön liittyviä palveluja.
- Pykälän 2 momentissa säädettäisiin informatiivisista viittauksista EU-asetuksiin.

28 § Tuottajayhteisön toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

- Voimassa olevan 52 §:n 1 momentin mukainen tuotteiden vastaanottoa koskeva velvollisuus poistettaisiin ja tästä velvollisuudesta säädettäisiin yleisemmin – myös muita jätteen kerääjiä kuin tuottajia koskevana – kiertotalouslain 20 §:ssä. Tuottajayhteisöillä ei jatkossakaan olisi velvollisuutta järjestää uudelleenkäytettävälle tuotteille erillistä vastaanotto- ja keräysjärjestelmää, vaan tämä voitaisiin tehdä jätehuollon järjestämisen yhteydessä.
- Uutena velvollisuutena säädettäisiin pakkausten tuottajayhteisön velvollisuus osoittaa enintään viisi prosenttia tuottajavastuumaksutuloista uudelleenkäytön edistämiseen. Velvollisuus koskisi pakkausten tuottajayhteisöjä ja pantillisia palautusjärjestelmiä, EU-säätelyn (PPWR 51 artiklan 3 kohta) mukaisesti. Pakkausten tuottajayhteisön osalta viittä prosenttia vastaava määrä laskettaisiin tuottajayhteisön jäseniltään perimästä maksusta ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän vastaava määrä laskettaisiin järjestelmän jätehuoltokustannuksista. Maksua ei saisi periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta, mikä osaltaan kannustaisi uudelleenkäytön edistämiseen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin uudelleenkäytön edistämistoimien rahoittamiseen osoitettavasta rahamäärästä.
- Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n pakkausasetuksen 51 artiklan 3 kohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähimmäisosuus tuottajavastuuta koskevien järjestelmien ja pantti- ja palautusjärjestelmien määrärahoista osoitetaan jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoitukseen. Säännös jättää jäsenvaltion harkittavaksi, kuinka suuri edellä mainittu osuus olisi.

29 § Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus

- Pykälä vastaisi pääosin jätelain 56 §:ää ja siinä pantaisiin täytäntöön jakelijan vastaanottovelvollisuudet siltä osin kuin EU-sääntely edellyttää, pois lukien renkaita koskeva sääntely, jossa tuottajavastuu on kansallinen valinta.
- Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vastaanottovelvollisuutta kiristettäisiin nykyiseen jätelakiin EU-sääntelyyn verrattuna, jotta Suomi voisi saavuttaa erilliskeräykselle asetetut tavoitteet. Ehdotuksen mukaan jakelijan olisi otettava ilman vaatimusta uuden laitteen ostamisesta liikkeessään vastaan kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden ulkomitoista mikään ei ylitä 50 senttimetriä eikä paino kymmentä kiloa. Laitteet vastaisivat sähkö ja elektroniikkaromudirektiivin (2012/19/EU) liitteen II kohdassa 5 ja 6 tarkoitettuja pieniä laitteita, kuitenkin niin, että vaatimus koskisi ainoastaan alle kymmenen kilon painoisia laitteita. Voimassa olevassa jätelain 56 §:ssä vastaava velvollisuus koskee laitteita, joiden ulkomitoista mikään ei ylitä 25 senttimetriä, mikä vastaa SER-direktiivin 5 artiklan c kohdassa säädettyä vähimmäisvaatimusta. Vastaanottovelvollisuuden soveltamista ei muutettaisi voimassa olevaan jätelakiin verrattuna: velvollisuus ei koskisi myyntipinta-alaltaan alle 1 000 neliömetrin päivittäistavara-kauppoja eikä muita kauppoja, joiden myyntipinta-ala on alle 200 neliömetriä.
- Akkuja ja paristoja koskeva säännös 1 momentin 1 kohdasta kumottaisiin ja 2 momentissa viitattaisiin vastaavaan akkuasetuksen 62 artiklan sääntelyyn.
- Vastaanotettavien tuotteiden rikkomista koskeva säännös siirrettäisiin uudelleenkäytön edistämispäykälästä tähän pykälään, jolloin jakelijan vastaanottoa koskeva sääntely yhdessä pykälässä.

30 § Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

- Kyseessä olisi uusi pykälä, mutta ei uusi velvollisuus. Jakelijan tiedottamisvelvollisuus erotettaisiin omaksi pykäläkseen ja samalla sitä täsmennettäisiin hieman verrattuna voimassa olevaan jätelain 57 §:ään. Ehdotettavan täsmennyksen mukaan vastaanottopaikka olisi osoitettava selvästi ja näkyvästi.
- Pykälän 2 momentissa olisi viittaus akkuasetuksen erityissääntelyyn.